

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

164 ncü Birleşim

20 . 9 . 1971 Pazartesi

İÇİNDEKİLER

	<i>Sayfa</i>	<i>Sayfa</i>
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	14	
II. — GELEN KÂĞITLAR	15	
III. — YOKLAMA	16	
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	16	
1. — Ordu Milletvekili Memduh Ekşi'nin, Ordu İli Mesudiye İlçesinin Beşbüyük köyünde meydana gelen yangına dair demeci ve İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'nun cevabı	16:17	20
2. — Urfa Milletvekili Bahri Karakeçili'nin, Urfa'da bu yıl tahıl ürününün iyi olmaması nedeni ile çiftçilerin içinde bulunduğu sıkıntılı durum ve alınması gerekli tedbirler hakkında gündem dışı demeci.	17:18	20
3. — İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in, Hükümetin son günlerdeki tutumuna dair demeci ve Devlet Bakanı Doğan Kitaplı'nın cevabı.	18:20	21
4. — Vazife ile yurt dışına giden Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Özer Der-		
bil'e Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı Attilâ Karaosmanoğlu'nun vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/624)		20
5. — Vazife ile yurt dışına giden İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'na Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş'ın, vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/625)		20
6. — Vazife ile yurt dışına giden Kültür Bakanı Talât Halman'a Millî Eğitim Bakanı Şinasi Orel'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/626)		20:21
7. — Vazife ile yurt dışına giden Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş'a İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'nun vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/627)		21
8. — Milletlerarası Kalkınma Teşkilâtı (AID) nın dâveti üzerine, «Dünya Nüfus Sorunu ve Aile Plânlaması Metotları Teknolojisi» konularında Amerika Bir-		

Sayfa

Sayfa

leşik Devletlerinde ve muhtemelen bâzi Avrupa memleketlerinde incelemeler yapmak üzere 20 Parlâmento üyesinin görevlendirilmesine dair Başbakanlık tezkeresi. (3/623)

21:22

9. — Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu ve 5 arkadaşının; hayvancılığı, su ürünlerini, beslenme mevzuunu bünyesinde birleştirecek bir bakanlığa ihtiyaç olup olmadığını tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis Araştırması yapılmasına dair önergesi. (10/87)

22:23

10. — Ankara Milletvekili Suna Tural ile Sinop Milletvekili Hilmi İğüzar'ın; güreş sporumuzun içinde bulunduğu acı durumun nedenlerini ve alınacak tedbirleri tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis Araştırması yapılmasına dair önergesi. (10/86)

23

11. — Ankara Milletvekili Kemal Ataman ile Ordu Milletvekili Memduh Ek-

şin'in; güreş sporumuzun içinde bulunduğu acı durumun nedenlerini ve alınacak tedbirleri tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis Araştırması yapılmasına dair önergesi. (10/88)

23:24

12. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın; usulsüz kesim, tarla açma, yerleşme, düzensiz otlatma ile orman yangınlarına, böcekler ve hastalıklara karşı ormanlarımızı korumak için alınacak tedbirleri tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis Araştırma yapılmasına dair önergesi. (10/89)

24:25

V. — GÖRÜLEN İŞLER

25

1. — Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı ve Köy İşleri ve Plân komisyonlarından 8 er üyeden kurulu 19 No. lu Geçici Komisyonun birinci ve ikinci raporları (1/310) (S. Sayısı : 311 ve 311 e 1 nci ek)

25:56

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Adıyaman Milletvekili Yusuf Ziya Yılmaz'ın, Adıyaman'ın yol, petrol ve genel sorunlarına ve,

Kayseri Milletvekili Mehmet Türkmenoğlu'nun, 657 sayılı Kanun muvacehesinde orman ve tarım mühendislerinin durumuna dair gündem dışı demeçlerine Devlet Bakanı Doğan Kitaplı cevap verdi.

Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun; TRT yi düzene sokmak ve Türk Milletine lâyük, tarafsız bir kurum haline getirmek maksadıyla Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca bir Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi okundu, gündeme alınarak sırası geldiğinde görüşüleceği bildirildi.

Tekirdağ Milletvekili Yılmaz Alpaslan ve 6 arkadaşının, Siyasi Partiler Kanununun 74 nci maddesinin yeniden düzenlenmesine dair kanun teklifinin maddelerine geçilmesi açık oya sunuldu ise de, oylama sonucunda Genel Kurulda çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından ;

20 . 9 . 1971 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 16,10 da son verildi.

Başkan Kâtip
Başkanvekili Çankırı
Ahmet Durakoğlu Nuri Çelik Yazıcıoğlu
Kâtip
Manisa
Mustafa Orhan Davut

SORULAR

Yazılı soru

1. — Antalya Milletvekili Hasan Ali Gülcan'ın, Antalya iline bağlı Korkuteli - Elmalı

yolunun yapılıp yapılmıyacağına dair yazılı soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (7/689)

II - GELEN KÂĞITLAR

Tasarı

1. — 3339 sayılı Kanunun yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı (1/528) (Sanayi ve Ticaret, Ulaştırma, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarına)

Teklif

2. — Ordu Milletvekili Cengiz Ekinçi ve 6 arkadaşının, Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden, harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine hissesi ve Tekel Resmi alınmaması ve Türkiye Çocuk Elsingeme Kurumunun Gümrük Vergisinden muaf tutulması hakkında kanun teklifi (2/565) (Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarına)

Tezkereler

3. — Balıkesir Milletvekili Mehmet Niyazi Gürer'in yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi (3/621) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyona)

4. — Konya Milletvekili Necmettin Erbakan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi (3/622) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyona)

Raporlar

5. — Ankara Milletvekili Osman Soğukpınar ve 4 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine ilişkin kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 8 er üyeden kurulu 41 No. lu Geçici Komisyon raporu (2/513)

(S. Sayısı: 422) (Dağıtma tarihi: 6 . 9 . 1971) (Gündeme)

6. — Manisa Milletvekili Hilmi Okçu'nun, Tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri kanun teklifi ve Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu 29 No. lu Geçici Komisyon raporu (2/194) (S. Sayısı: 423) (Dağıtma tarihi: 18 . 9 . 1971) (Gündeme)

7. — Manisa Milletvekili Mustafa Ok ve 39 arkadaşının, tarım ve hayvan ürünlerinin taban fiyatlarının saptanması ve ilânı hakkında ve Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, taban fiyat kanunu teklifleri ve Ulaştırma, Gümrük ve Tekel, Köy İşleri, Sanayi ve Ticaret, Maliye, Tarım, Dış Ekonomik İlişkiler ve Plân komisyonlarından 2 şer üyeden kurulu 48 No. lu Geçici Komisyon raporu (2/535, 2/543) (S. Sayısı: 424) (Dağıtma tarihi: 18 . 9 . 1971) (Gündeme)

Cumhuriyet Senatosundan gelen işler

8. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi M. Halûk Berkol ve İstanbul Milletvekili Orhan Cemal Fersoy'un ekspres yollar ve İstanbul çevre yolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında kanun teklifi (2/385) (40 No. lu Geçici Komisyon)

9. — Yalvaç'ın Tokmakcık köyü hane 90, cilt 22, sayfa 146 da nüfusa kayıtlı Ali Osmanoğlu Ayşe'den doğma 9 . 11 . 1948 doğumlu Hüseyin Sesli'nin ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/159) (Adalet Komisyonuna)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Talât Köseoğlu

KÂTİPLER : Kenan Aral (Tunceli), Nuri Çelik Yazıcıoğlu (Çankırı)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 164 ncü Birleşimini açıyorum.

III - YOKLAMA

BAŞKAN — İsim okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir.
239 sayın üye mevcuttur. Çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Ordu Milletvekili Memduh Ekşi'nin, Ordu ili Mesudiye ilçesinin Beşbıyık köyünde meydana gelen yangına dair demeci ve İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'nun cevabı*

BAŞKAN — Sayın Memduh Ekşi, Ordu ilinin bir kazasında meydana gelen yangın sebebiyle gündem dışı söz istemişlerdir. Buyurun efendim.

MEMDUH EKŞİ (Ordu) — Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım;

Mesudiye ilçesinin Beşbıyık köyünde meydana gelen bir yangın dolayısıyla huzurunuzda bulunmaktayım.

Sayın milletvekilleri; 1971 yılı, doğal âfetler yönünden, Türkiye'miz için maalesef üzüntüler senesi olarak geçmektedir. Son olarak, 19 Eylül 1971 günü Ordu ilinin Mesudiye ilçesinin Beşbıyık köyünde çıkan bir yangın, 61 ev ile 14 samanlığın ve ayrıca 15 büyükbaş hayvanın yanarak zayi olmasına sebeb olmuştur. İki milyon liraya yaklaşan maddi zarara rağmen, insanca can kaybının olmaması tek tesellimizdir.

Dün, saat 2,45 sıralarında bir fırından çıkan yangın, rüzgârın da etkisiyle kısa zamanda köyün bir mahallesine yayılmış ve mahallenin kül haline gelmesine sebeb olmuştur.

Felâkete uğrıyanların yardımına koşan ve onlara sıcak kucağını açan Kızılayımız, bu yangında da hemşehrilerimizin yardımına koşmuş ve hamiyetli ellerini onlara uzatmış bulunmak-

tadır. Yangın haberini alan Kızılayımız, sabaha karşı 03,30 da mahalline 150 çadır, 300 den fazla battaniye, 6 çuval şeker, 12 karton tereyağı, 300 kilo zeytin ve 20 çuval un sevk etmiş bulunmaktadır. Ayrıca, Sayın İmar ve İskân Bakanlığı 50 000 liralık nakdî yardımı ilk tedbir olarak Mesudiyeye ulaştırmış bulunmaktadır.

Yüksek huzurunuzda Kızılayımızın değerli yöneticilerine, İmar ve İskân Bakanlığının şahsında Sayın Hükümetimize şükranlarımı arz etmeyi, yerine getirilmesi zevkli bir borç telâkki ederim.

Hava şartları itibariyle tipik bir kara iklimine tabi olan yangın mahalline, bundan böyle gerekli yardımların devam edeceği ve kıştan önce felâkete uğrıyan hemşehrilerimizin açığa bırakılmıyacağı hususundaki inancımı ifade eder, bu ve buna benzer felâketlerin son olması dileği ile Yüce Meclisi saygı ile selâmlarım (C. H. P. sıralarından alkışlar).

İMAR VE İSKÂN BAKANI SELÂHATTİN BABÜROĞLU — Söz istiyorum Sayın Başkan, cevap vereceğim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Bakan.

İMAR VE İSKÂN BAKANI SELÂHATTİN BABÜROĞLU — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Bu yıl İmar - İskân Bakanlığının Türkiye düzeyinde 250 ye yakın yerde âfet ile ilgili şantiyesi mevcuttur. Dün akşam saat 23,00 te Ordu'nun bir köyündeki - az evvel sayın milletve-

kişinin söyledikleri - yangından haberimiz oldu. Şu anda durum, 61 konutun yandığını, 14 samanlığın kullanılamaz hale geldiğini ve yangının yere indirilmiş olduğunu göstermektedir.

İmar ve İskân Bakanlığından 50 000 liralık acil yardım ve - az evvel sayın milletvekilinin söyledikleri gibi 150 çadır değil - 200 çadır, 1 000 battaniye ile gerekli yiyecek Kızılay tarafından gönderilecektir. Şu anda hasar tesbit ekipleri, tesbitlerini yapmaktadır. Tesbitin sonunda - ki, asıl kürsüye geliş sebebim budur - 61 konut eskisinden daha iyi, Burdur'da uygulamakta olduğumuz ahşap karkas, tuğla dolgu olmak üzere bu yıl - inşallah kış başlamadan - bitirilecektir. Bunu duyurmak için huzurunuzda geldim.

Saygılarımı sunarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar.)

2. — *Urfa Milletvekili Bahri Karakeçili'nin, Urfa'da bu yıl da tahıl ürününün iyi olmaması nedeni ile çiftçilerin içinde bulunduğu sıkıntılı durum ve alınması gerekli tedbirler hakkında gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın Bahri Karakeçili, Urfa çiftçilerinin durumu hakkında görüşmek üzere buyurunuz efendim.

BAHRİ KARAKEÇİLİ (Urfa) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

Türkiye'mizde kırsal ziraat sisteminin uygulandığı yerin Urfa ili olduğu bir gerçektir. Urfa'da mahsulün iyi veya kötü oluşu inisiyatifini tamamiyle tabiat şartlarına terk edilmiştir. Bu nedenle senelerdenberidir Urfa çiftçisi iyi mahsul alamamaktadır. Dolayısıyla yine bu beldemizde bütün ticari, iktisadi ve sosyal münasebetler zirai sektöre göre ayarlanmıştır. Tek kelime ile ziraat sektörü, Urfa havalisinin beynidir, kalbidir, her şeyidir. Bu kesimde verimsizlik olunca, herşeyin dengesi bozulmuştur, demektir. Halihazırda Urfa'nın iktisadi ve zirai hayatı felce uğramış durumdadır.

Her ne kadar bu yıl mahsulün bol olduğu söyleniyorsa da, Urfa ili için bu durum varit değildir. Hakikaten mahsulün kendini gösterdiği ilk günlerde Urfa çiftçileri pek çok ümitliydim. Fakat son zamanlarda, yağmurların kıt oluşu ve hele buğdaylar sütte iken Nisan ayı içerisinde esen Samyeli mahsulü biçince, ancak o zaman bu yıl yine Urfa çiftçisinin ke- derli bir yılı olduğu anlaşılmıştır.

Gerçi Nisan ayı içerisinde esen Samyelinin ekinleri yıprattığını gören tecrübeli çiftçilerimiz, bu durumu mahallin yetkililerine duyurup hasar tesbit raporu istihali için her ne kadar müracaat etmişlerse de, yine bu yetkili dairelerce Bakanlıktan gelen emirlere uyularak yapılan müracaatları nazarı itibara almamışlardır.

Trakya'nın, Ege'nin, Orta Anadolu'nun, Çukurova'nın ekinleri iyidir diye, ilde «Urfa'nın mahsulü de boldur, iyidir» denmesin veya Urfa ili içerisinde çiftçilerin ekini iyi olduğu için, diğer çiftçilerin ekinlerinin de mutlaka iyi olduğu teşhisinin konması, hem bugünün ilmi ölçülerine aykırı olur, hem de Urfa'nın coğrafî, zirai yapısına ve ayrıca tabiat şartlarına aykırı olur. Bu kaçınılmaz bir gerçektir.

Muhterem milletvekilleri; bu yıl Urfa çiftçisi için hakikaten uğursuz bir yıl olmuştur. Urfa çiftçilerimizin yüzde 90'ının ekinleri, - bölgenin tâbiriyle - ancak 1/3 ilâ 1/4 oranındadır ki, bu da masrafını dâhi karşıyamamıştır.

Vaziyet bu merkezde iken, yani Urfa çiftçilerimiz tabiatın kendilerine izafe ettiği âfetin derdi ile meşbu iken, «Kasap et derdinde, koyun can derdinde» darbu meselindeki gibi, Sayın Hükümette bu faktörlerin ve bu durumların hiçbirisini nazarı itibara almayarak, ilgili dairelerin müdürlerine sıkı ve şedit emirler göndermektedir. Çiftçilerimizin bu acı günlerinde Hükümetin dert ortağı olması şart iken, bilâkis dertlerine dertler katarak, çiftçilerimize icra emirleri üstüne icra emirleri göndertmektedir. Maalesef nerede ise yatak, yorgan haraç mezat satılığa çıkartılacaktır.

Üzülerek söylemek istiyorum ki; bugün Urfa çiftçisinin durumu - can kaybı hariç - Bingöl, Burdur ve Gediz halkının durumundan hiç de farklı değildir. Esasen senelerden beri kuraklık ve âfet nedeniyle hiç mahsul alamayan Urfa çiftçisinin, senelerin biriktirdiği borçlarını defaten ödemeleri de zaten mümkün değildir. «Bir çiftçinin karnını yarmışlar da, 40 tane gelecek yıl çıkmış» deniliyorsa, bu atasözünün Urfa çiftçisi için söylendiğini de hâdiseler, vakalar teyidedetmektedir.

Sayın milletvekilleri; ben Urfa çiftçisinin bu dert yığınlarını kendiliğinden söylemiyorum ve Hükümete müşkülât çıkartmak için de söylemiyorum. Bu bölgenin bir milletvekili ola-

rak her gün, bu hususta birçok mektup ve telefon almaktayım. İşte bu sıfatıyla Yüce Mecliste vatandaşlarımın bir nevi sızlamalarının ve dert yakınmalarının mütercimi ve icraatçisi durumundayım. Bizzarure bu hususları Yüce Heyetinize ve Sayın Hükümete arz etmekle de ayrıca vazifeliyim.

Bir hususu daha burada belirtmekten fayda umuyorum:

Urfa'nın Ceylânpınar Nahiyesinin nüfusu 17 bin olup ayrıca 48 büyük köyü kapsamaktadır ve nüfusunun yüzde 100 ü çiftçilikle işgal etmektedir. Birtakım yolsuzluk nedeniyle Ceylânpınar Ziraî Tarım Kooperatifi Yönetim Kuruluna vazifesinden elçektirilmiş ve yerine geçici de olsa her hangi bir şahsa veya bir heyete yetki verilmemiştir. Aylardan beri seçime de gidilmemesi için çeşitli iddialar iler sürülerek, binlerce Ceylânpınar çiftçisi müşkül durumda bırakılmıştır. Halihazırda ne çiftçiye ikrazatta bulunuluyor ve ne de çiftçi tarafından borcunun ödenmesi kabulleniyor. Bu hususda sık sık bizi uyarın Ceylânpınar çiftçilerinin sıkıntısının bir ifadesidir.

Binaenaleyh, sayın Hükümetten ve ilgili bakanlardan ricam ve temennim odur ki;

1. Yukarda arz ettiğim nedenlerle, Urfa çiftçilerinin borçlarının ertelenmesini,
2. Gerekirse bu hususlar incelemek üzere teknik bir heyetin Bakanlıkça behemehal Urfa'ya gönderilmesini,
3. Yılların biriktirdiği Urfa çiftçisinin borçlarını taksitlere bağlanmasını,
4. Ceylânpınar Ziraî Tarım Kooperatifinin biran evvel bir Yönetim Kuruluna kavuşması için seçimlere gidilmesini,

Saygılarımla arz ve rica ediyorum.

Yüce Heyetinize beni dinlemek lütfunda bulunduğum için şükranlarımı arz eder, saygılarımla sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar).

3. —İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in Hükümetin son günlerdeki tutumuna dair demeci ve Devlet Bakanı Doğan Kitaplı'nın cevabı.

BAŞKAN — Sayın Turhan Özgüner, Hükümetin son olaylarla ilgili tutumu hakkında görüşmek üzere buyurunuz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Günümüzde, özellikle son 10 gün içerisinde Türkiye'de demokrasi adına büyük ölçüde demokrasi oyunu oynanmaktadır.

Kanım o ki, Anayasa çizgisi dışına çıkmış; Hükümet, başta Başbakan olmak üzere birçok üyeleriyle - Bir Hükümet olmaktan ötede - Meclise vermek mecburiyetinde bulunduğu hesabı Genelkurmay Başkanlığında vermek mecburiyetini hissetmektedir ve vermektedir.

Hükümet, Genelkurmay Başkanlığında bir hafta evvel verdiği 5 aylık bütçe hesabından sonra, aradan bir hafta geçtikten sonra, «Toplantımız bitmedi» diyerek ve âdeta Anayasayı zorlamaya doymuyarak, bir kere daha gidip, yapacağı, getirmek istediği reformlar hakkında da izahat verip mutabakat almaktadır.

Arkadaşlarım; bunun adı artık konmalıdır. Bunun adına «Demokratik parlamenter rejim» diyemeyiz. Anayasa profesörü Sayın Nihat Erim, bunun adını şu kürsüde kendisi versin ve eğer Demokratik parlamenter rejim hakkında yeni değiştirmekte olduğumuz Anayasada böyle bir madde yok ise, bunda mutabakata varalım. Buna rağmen Anayasanın çizgisi dışında, Sayın Anayasa Profesörü Nihat Erim böylesine, boy boy resimler çektirerek ve beyanlar vererek, Anayasayı da rafa kaldırmış olduğunu açıkça beyan edecek kadar cüretli davranıyorsa, bu rejimin adını koyalım ve evimize dönelim arkadaşlarım. (C. H. P. sıralarından gürültüler).

MEHMET EMİN ERDİNÇ (Van) — Daha dün ihtilâl oldu bu memlekette, ne diyorsun sen?

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Sayın arkadaşlarım; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası gereğince, hem de şimdi değiştirdiğimiz Anayasa gereğince, Hükümet genel görüşmelerde, bütçelerde Yüce Meclise, Meclislere hesap vermek zorunluğundadır. Ancak Hükümet, hiçbir şekil ve suretle Ordu Kumandanlarına, Genelkurmay Başkanına hesap vermek mecburiyetinde değildir.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Bravo, bravo..

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ya vardır, ya yoktur; bunu bir yerde saptamak gereklidir arkadaşlarım. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri) Ya vardır, ya yoktur; bunun ikisinin ortası olamaz. Anayasa profesörü, Anayasayı de-ğiş-

tirirken bunu gerekli görüyor idi ise, biz de bunu lüzumlu görüyor idi isek, o değişikliği yapardık. Anayasa henüz değişmek üzere dir ve böyle bir madde de yok.

Anayasa orada dura dursun; Genelkurmay Başkanlığı makamına bir hafta zarfında iki defa gideceksin, beş aylık hesabı - Meclise vermeden - vereceksin ve getireceğin reformların muhasebesini, münakaşasını yapacak, onlarla mutabakata varacaksın. Bu mutabakata vardın Sayın Anayasa Profesörü Nihat Erim; o mutabakatla Yüce Meclis olarak biz mutabık kalmaz isek, bu gelişkinin neticesi neye varır?

Bu gelişkinin neticesi neye varır, arkadaşlarım?

Biz ya varız, ya yokuz. Göstermelik demokrasi içinde, göstermelik parlamento değildir. Yüce Meclis, arkadaşlarım. Yüce Meclise saygılı olmak gerekir, Anayasaya saygılı olmak gerekir.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Bravo Turhan Bey.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Kıymetli arkadaşlarım; şüphesiz Sayın Nihat Erim her fırsatta «Bizim gelişimiz 12 Mart koşulları gereğince oldu» der. Gelişi doğru; ama devamı, 12 Mart koşullarının devamı şeklinde olmamalıdır. Demokratik parlömanter rejim katarı - öyle diyelim - rayından çıktı ise, bu katarı rayına oturtmak gerekir; ama Nihat Erim'in davranışı, bu katarı devirme çabasıdır. Bu böylece nitelendirilebilir.

MEHMET EMİN ERDİNÇ (Van) — Sizin davranışınız gibi.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — «Düğün değil, bayram değil; eniştem neden bu davranış içindedir» gibi; neyin nesidir ki, veya niçin Genelkurmay Başkanlığında Genelkurmay Başkanına, Kuvvet kumandanlarına hesap vermek zorunluğu içindedir? Kim dâvet etmiştir? Hesabalmak isteyenler ancak Yüce Meclise ittibasın görev yapan icra organının huzuruna gelir, hesap sorar veya malûmat alır. Ama hiçbir şekil ve suretle Türkiye Cumhuriyetinin tarihinde görülmemiştir, 12 Mart geliş sebebi olsa dahi, 12 Martın koşullarını zoraki devam ettirmeyi Hükümetin devamı çıkarında gören Hükümet, bugün buraya gelmeli ve «Benim devamım ancak 12 Mart koşullarının devamı ile paraleldir. Bu

sebeple hesap vermeye mecburum, bilânço vermeye mecburum ve reformlar bakımından sizden evvel - siz 2 nci plândasınız - Ordu kumandanlarının mutabakatını almaya mecburum» demelidir, arkadaşlarım..

TUFAN DOĞAN AVŞARGİL (Kayseri) — Bağımsız mısınız, sizin grupunuz yok mu

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Kişisel görüşüyorum.

BAŞKAN — Lütfen hatibe müdahale etmeyin.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Kişisel görüşüyorum ve bağlı değilim. Halk Partisinin Altı Okuna sıkı sıkıya bağlı olduğum için böyle konuşuyorum.

TUFAN DOĞAN AVŞARGİL (Kayseri) — Bağlı olsaydın namuslu olurdu; bağlı değilsin.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Cumhuriyet Halk Partisinin ekolünde yetişmiş olan Nihat Erim, Cumhuriyet Halk Partisinden aldığı derse saygılı olsaydı, böyle hareket etmezdi.

Arkadaşlarım; demokratik bir bunalım içinde, Hükümetin işbaşına geldiği muhakkak. 12 Mart Muhtırasının geliş sebebi muhakkak münakaşa edilecektir. Ancak, böylesine gelmiş olan bir Hükümet, artık bunu böylesine devamına taraftarımsıcasına ve Hükümetinin devamı bu koşulların devamını gerektirmiş havasını yaratırcasına bir davranış içine girdiği zaman, Yüce Meclisin buna şüphesiz bigâne kalmaması gerekir.

Arkadaşlarım;

Hükümet ve Parlâmento Ordunun tutması değildir. Hükümet ve Parlâmento şüphesiz millet adına görev yapar. Ancak, ne var ki; esasen Ordunun, Türk Parlâmentosunu ve özellikle Türk demokrasisini yozlaştırmaya niyeti yoktur. Böylesine bir niyet içinde olsa idi 12 Martta bir muhtıra vermez, o muhtıranın 3 ncü maddesini tatbik eder, el koyar, idareyi bizzat devralırdı. Hal böyle olmasına ve demokratik parlömanter rejimin tekrar rayına oturma çabası içinde bulunan bir Orduya rağmen; Hükümetinin devamını 12 Mart öncesinin şartlarında gördüğünü zannettiğimiz ve Anayasada hiçbir şekil ve surette yerini bulamadığımız bir davranışı Yüce Meclis-

sin alkışlayabileceğini ve bu davranış içine girmiş veya bundan sonra da bu hevesi devam ettirmek istediğini zannettiğimiz Nihat Erim'den hesap sormuyacağını zannetmek, demokrasi adına hakikaten büyük ve düşündürücü bir gaflet olur...

TALÂT ORHON (İzmir) — Bravo demokrasi havarisi.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Sayın arkadaşlarım;

Anayasa Profesörü Sayın Nihat Erim, Hükümetinin şüphesiz devamını bunda görmüş olabilir. Ancak, körpe Türk demokrasisine kıymamak ve Anayasaya saygılı olmak için Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Başbakanı Nihat Erim ve onun kabinesinin, sık sık Genelkurmay Başkanlığında ordu kumandanlarına hesap vermek mecburiyeti olmadığını Yüce Meclisin saptaması ve bunun üzerinde durması lâzımdır...

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Kim kıymış, kim, kim?..

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — İşte kamuoyuna akseden bu bilânço sonunda, verdiğiniz hesap neticesinde reformlarda aldığımız mutabakat, Yüce Meclisten geçecek midir? «Yüce Meclis bu mutabakata ittiba etmediği takdirde sonu ne olur?» sorunları şüphesiz kamuoyunu ilgilendirdiği gibi, Yüce Meclisin temsilcisi olan şu Yüce Heyetinizi de ilgilendirecektir.

Bunu böylece dile getirdim ve son olarak; Anayasa Profesörü Sayın Başbakan Nihat Erim'in bugün giriştiği bu davranış içinden dönmesini halisane temenni etmekle beraber, eğer buna devam edecekse, bu rejimin adının bir kere daha kürsüden açıklanmasını rica eder saygılar sunarım. (A. P. ve D. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun Sayın Doğan Kitaplı.

DEVLET BAKANİ DOĞAN KİTAPLI (Samsun) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Malûmunuz olduğu üzere Genelkurmay Başkanlığı Başbakana bağlıdır. Başbakan lüzum gördüğü takdirde, kendi sorumluluğu altındaki kurullarla ayrı ayrı toplantılar yapabilir. Bu toplantı bunlardan birisidir.

Hükümetin, Parlâmentonun murakabesinden kaçması bahis konusu değildir. Gelen; gündem-

dışı konuşmalara, sözlü sorulara, genel görüşmelere, cümlesine amadedir ve böyle olmuştur; bundan sonra da böyle olacaktır. Meseleyi bu yönü ile nazara almak icabeder.

Bunu arz etmek için huzuruza çıktım, teşekkür ederim.

NIHAD KÜRŞAD (İzmir) — Sen Hükümet sözcüsü müsün?

4. — *Vazife ile yurt dışına giden Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Özer Derbil'e Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı Attilâ Karaosmanoğlu'nun vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/624)*

BAŞKAN — Cumhurbaşkanlığı tezkereleri vardır, sırasıyla okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Özer Derbil'in dönüşüne kadar Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığına, Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı Attilâ Karaosmanoğlu'nun vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğuna arz ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

5. — *Vazife ile yurt dışına giden İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'na Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/625)*

BAŞKAN — Diğer Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına giden İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'nün dönüşüne kadar; İmar ve İskân Bakanlığına, Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğuna arz ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

6. — *Vazife ile yurt dışına giden Kültür Bakanı Talât Halman'a Millî Eğitim Bakanı Şinasi Örel'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/626)*

BAŞKAN — Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Kültür Bakanı Talât Halman'ın dönüşüne kadar; Kültür Bakanlığına, Millî Eğitim Bakanı Şinasi Orel'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

7. — Vazife ile yurt dışına giden Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş'a İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'nun vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/627)

BAŞKAN — Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına giden Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş'ın dönüşüne kadar; Bayındırlık Bakanlığına, İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babüroğlu'nun vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

8. — Milletlerarası Kalkınma Teşkilâtı (AID) nın daveti üzerine, «Dünya nüfus sorunu ve aile plânlaması metotları teknolojisi» konularında Amerika Birleşik Devletlerinde ve muhtemelen bâzı Avrupa memleketlerinde incelemeler yapmak üzere 20 Parlâmento üyesinin görevlendirilmesine dair Başbakanlık tezkeresi (3/623)

BAŞKAN — Başbakanlık tezkeresi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Milletlerarası Kalkınma Teşkilâtı (AID) nın daveti üzerine, «Dünya nüfus sorunu ve aile plânlaması metotları Teknolojisi» konularında yevmiye, harcırah ve diğer bütün masrafları anılan teşkilâtça ödenmek suretiyle Amerika Birleşik Devletlerinde ve muhtemelen bâzı Avrupa memleketlerinde incelemeler yapmak üzere, ilişik listede beşer kişilik 4 grup halinde

isimleri yazılı 20 parlâmento üyemizin aynı listede gösterilen tarihlerde takriben 4 hafta süreyle görevlendirilmeleri hakkında Dışişleri Bakanlığından alınan 2 . 9 . 1971 tarih ve Batı/312 - 245 - 1/846 sayılı yazısı suretiyle ilişik olarak sunulmuştur.

Anayasamızın 78 nci maddesine göre gereğinin yapılmasını ve sonucundan Başbakanlığa bilgi verilmesini saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

Başbakanlığa

Milletlerarası Kalkınma Teşkilâtının (AID), «Dünya nüfus sorunu ve aile plânlaması metotları teknolojisi» konularında incelemeler yapmak için 20 parlâmento üyemizi üç haftadan az olmamak üzere A. B. D. ne davet etmiş bulunduğu 19 Haziran 1971 tarih ve 312.245/1-582 sayılı yazımızla arz edilmiştir.

Bu parlâmento üyelerinin seçilmesi hususunda Yüksek Makamlarından alınan şifahi talimatta, bu tetkik gezilerine katılacak adayların isimlerinin grup ve parti liderlerinden istenmesi gerektiği bildirilmişti.

AID, bu inceleme gezilerini 4 grupta tertiplemiştir. 2 gezi 1971 sonbaharında, 2 gezi de 1972 ilkbaharında yapılacaktır. Bu tertibe göre, partilerce bildirilen adaylar 5 er kişilik 4 seyahat grupuna ayrılmışlardır. Bu ayırımında, her grupta bir tıp doktoru bulunması ve her partinin temsil edilmesi esas göz önüne alınmış ve ilişikte sunulan liste, partilerin adaylarını bildirdikleri tarih ve adaylar arasında partilerce yapılan sıraya göre tanzim edilmiştir.

İlişik listede 5 er kişilik 4 grup halinde isimleri yazılı ceman yekûn 20 parlâmento üyemizin listede gösterilen tarihlerde takriben 4 hafta süreyle, «Dünya nüfus sorunu ve aile plânlaması metotları teknolojisi» konularında, bütün yol ve günlük masrafları AID Teşkilâtınca karşılanmak suretiyle, Amerika Birleşik Devletlerinde ve muhtemelen bâzı Avrupa memleketlerinde incelemeler yapmak için, Anayasamızın 78 nci maddesinin 3 ncü fıkrası uyarınca görevlendirilmeleri hususunda gerekli Bakanlar Kurulu kararının alınmasını müsaadelerine arz ederim.

Dışişleri Bakanı

5 . 9 . 1971

Milletlerarası Kalkınma Teşkilâtı tarafından düzenlenen «Dünya Nüfus Sorunu ve Aile Plânlaması» konulu tetkik gezilerine katılacak adayların listesidir

4 Ekim 1971 de başlayacak gezi,

1. M. G. P. Afyon Milletvekili Hamdi Hamamcıoğlu,

2. A. P. Bingöl Milletvekili Sıddık Aydar

22 Kasım 1971 de başlayacak gezi,

1. C. H. P. Tokat Milletvekili İsmail Hakkı Birler

2. D. P. Çorum Milletvekili İhsan Tombuş

3. A. P. İzmir Milletvekili Orhan Demir

Sorguç

2 Nisan 1972 de başlayacak gezi,

1. C. H. P. İstanbul Milletvekili Orhan Eyüpoğlu

2. C. H. P. Çorum Milletvekili Cahit Angın

3. A. P. Balıkesir Milletvekili Mevlüt Yılmaz

4. A. P. Kütahya Milletvekili Kemal Kacar

7 Mayıs 1972 de başlayacak gezi,

1. C. H. P. Çankırı Milletvekili Nuri Çelik Yazıcıoğlu

2. D. P. Konya Milletvekili Bahri Dağdaş

3. A. P. Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım

4. A. P. Urfa Milletvekili Bahri Karakeçili

5. A. P. İstanbul Milletvekili Naime İkbâl Tokgöz,

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri; biraz önce isimleri okunan sayın milletvekillerinin tezkerede mufassalan belirtilen toplantılara katılabilmeleri için Anayasanın 78 nci maddesine uygun olarak Yüce Meclisimizin tasvibi şarttır.

Şimdi isimleri okunan sayın milletvekillerinin listede gösterilen toplantılara katılmalarını yüce tasviplerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9. — Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu ve 5 arkadaşının; hayvancılığı, su ürünlerini, beslenme mevzuunu bünyesinde birleştirecek bir bakanlığa ihtiyac olup olmadığını tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis Araştırması yapılmasına dair önergesi (10/87)

BAŞKAN — Meclis Araştırması önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'de nüfusumuzun % 62 si halen teknolojinin girmedığı tarımla bilfiil uğraşmaktadır. Tarım nüfusumuzu % 62 den % 25 - 30 a indirip, % 37 - 42 sini sanayi alanına kaydıramadıkça ekonomik yönden kalkınmamız ve işsizliği önlememiz bugün için imkânsız görünmektedir.

Tarım ülkesi olmamıza rağmen, gerçek bir tarımcı ülke olmadığımız ve tarım politikamızın da bulunmadığı kanısındayım.

Türkiye, hayvancılık yönünde sayı bakımından dünya dördüncüsü olmasına rağmen, beslenmede en çok tahıl ve en az protein tüketen ülke durumundadır.

Tarım ürünlerimiz ciddi bir laboratuvar ve genetik araştırmadan yoksun olup, sertifikalı adı altında köylüye verilen tohumlarımızın ve damızlık adı altında köylüye verilen hayvanlarımızın ciddi bir araştırma mahsulü olduğuna inanamıyorum.

Her yıl buğday ithal ediyoruz. Organizasyon yokluğu sebebiyle protein kaynaklarımız «Et - süt, yumurta, balık, v.s.» yok olmakta, büyük şehirlerimiz et sıkıntısı çekmekte iken her yıl hudutlarımızdan ortalama 4-5 milyar canlı hayvan kaçakçılığı devam etmektedir. Sadece salgın hastalıktan 10 milyar liranın üzerinde canlı hayvan kaybımız olmaktadır. Bâzi derin sorunlara Tarım Bakanlığının cevap vermemesi nedeniyle, bâzi kuruluşlar bâzi bakanlıkların bünyesine kaydırılmış olup, bunlar ise, bugünkü durumu ile hayvancılığı geliştirmek ve teşvikten uzak sadece ticaretle uğraşmaktadırlar. «Yapağı - tiftik, Et - Balık Kurumu, Yem Sanayii v.s.»

1925 yılı tarım sorunlarımız ile bugünkü sorunlarımız kıyas edilemeyecek kadar geniş ve detaylarına kadar ihtisaslaşmayı icabettiren bir yol üzerinde olduğumuzu göz önüne almamız gerekmektedir.

1965 - 1971 yılları arasında bitkisel ve hayvansal üretim için ayrı ayrı Devlet ne vermiş, ne almış, millî hâsılâya bu iki sektörün katkıları ne olmuş, ithalât ve ihracat durumları mukayese edilerek gerçeklerin tesbit edilmesiyle dağınık vaziyette bulunan hayvansal üretim, tüketim, sanayi ve ticaret kuruluşlarının bir

araya getirilmesinde yeni bir teknolojik organizasyona lüzum olup, olmadığını bilmemize ihtiyaç vardır. Hem bitkisel hem de hayvansal üretim esas hüviyetine kavuşturulmalıdır.

Hayvancılığı, su ürünlerini, beslenme mevzuunu bünyesinde birleştirecek bir Bakanlığa ihtiyaç olup olmadığını tesbit amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Afyon Milletvekili	Erzincan Milletvekili
Süleyman Mutlu	Hasan Çetinkaya
Konya Milletvekili	Aydın Milletvekili
İhsan Kabadayı	Mehmet Çelik
Konya Milletvekili	Uşak Milletvekili
Orhan Okay	Adil Turan
İstanbul Milletvekili	
Bahir Ersoy	

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur. Gündemdeki yerini alacak ve gerekli işlem yapılacaktır.

10. — *Ankara Milletvekili Suna Tural ile Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar'ın; güreş sporumuzun içinde bulunduğu acı durumun nedenlerini ve alınacak tedbirleri tesbit etmek amacı ile Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi (10/86)*

BAŞKAN — Bir başka Meclis araştırması önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Türk Milletinin ve dünyanın unutamıyacağı bir şekilde temiz ve şerefli mâzisi olan güreş sporumuzun içinde bulunduğu acı durumun sebeplerini tesbit ve alınması icabeden çarelerin bulunması yönünden Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. Saygılarımızla.

Ankara Milletvekili	Sinop Milletvekili
Suna Tural	Hilmi İsgüzar

Spor tarihimizde Türk Milletinin kahramanlık sıfatını ve «Türk gibi kuvvetli» sözünü bütün dünya milletlerine kabul ettiren güreşçilerimiz, son senelerde istenilen neticelere erişememiş, daima yenilgiler birbirini takibetmiştir. En son olarak Sofya'da tertibedilen dünya gü-

reş müsabakalarında Türk güreşçileri âdeta hezimete uğramış, sahnedan silinmiştir.

Antrenör, idareci ve güreşçi çekişmelerini birbirlerini suçlamaları ve çirkin iddia ve isnatları güreş seven halkımızı üzmele kalmamış, güreş sporumuza karşı dünya milletlerinde mevcudolan sevgi ve ilgiyi de azaltmıştır.

Bir zamanlar Olimpiyatlarda hemen her siklette dünya şampiyonu olmuş Türk Bayrağını şerefle dalgalandırmış, Türkün yüzünü yüceltmiş olan Yaşar Doğu, Celâl Atik, Gazanfer Bilge, Nasuh Akar ve arkadaşlarının rekiplerini tuşla yenerek dünya spor tarihine unutulmaz bir şekilde isimlerini yazdırdıkları günleri bu millet hâlâ hâfızasında yaşatmaktadır. Ne acıdır ki, spor dalında iddialı olduğumuz tek ümidimiz güreş sporu da ilgisizlik ve iyi organize edilmeme yüzünden sönmeye ve silinmeye başlamıştır.

Ata sporumuz olan güreşin Devlet elinde çok daha ciddî bir şekilde ele alınarak yine eski yıllardaki başarının üstüne çıkmak ve bu yönde bir çalışma yapabilmek için güreşimizin içinde bulunduğu acıklı durumdan kurtulma çarelerini bulmak mecburiyetindeyiz. Demirperde memleketleri güreş dalında büyük ölçüde başarıya ulaşmışlar ve bunun sırrını disiplinli ve sistemli çalışmada bulmuşlardır. Biz de vakit geçirmeden bu işi halletmek zorundayız. Aksi halde bu çöküşün yarattığı maddi ve mânevi yarayı ileride tedavi etmek mümkün olmayacak, Koca Yusuf'ların, Kara Halillerin ve Yaşar Doğu'ların ruhları da incinmiş olacaktır.

Türk Milletine karşı en büyük spor dalındaki görevimiz güreşin her yönden ele alınıp eski değerine ulaştırılması olmalıdır. Bu nedenle Meclis araştırmasının açılmasını teklif ediyoruz.

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur. Gündemdeki yerini alacak gerekli işlem yapılacaktır.

11. — *Ankara Milletvekili Kemal Ataman ile Ordu Milletvekili Memduh Eksî'nin; güreş sporumuzun içinde bulunduğu acı durumun nedenlerini ve alınacak tedbirleri tesbit etmek amacı ile Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi (10/88)*

BAŞKAN — Bir başka Meclis araştırması önergesi vardır, okutuyorum.

7 . 9 . 1971

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki konuda Meclis Araştırması açılmasına delâletlerinizi saygıyla arz ederiz.

Ordu Milletvekili
Memduh Ekşi

Ankara Milletvekili
Kemal Ataman

Güreş, Türk Milletinin eskiden beri büyük başarılar elde ettiği bir ata sporudur. Tarihin bilinmeyen zamanlarından bu tarafa, Milletimiz bu spor dalında yaratılışın kendisine verdiği kudret ve kabiliyet sayesinde büyük ilgi duymuş ve küçümsenmeyecek başarılar elde etmiştir. Örneğin : Koca Yusuf, Kurtdereliler ve diğerleri isimimizi Oğana duyan büyük Türk pehlivanlarıdır. Bu güreşçilerin torunları Yaşar Doğular, Celâl Atıklar, Ahmet Ayıklar ve başkaları Türk güreşinin unutulmaz temsilcileridir. Bu pehlivanlarımız atalarına lâyık olarak Şanlı Bayrağımızı şampiyonluk gönderlerinde defalarca dalgalandıran birer değer olarak güreş tarihimize geçmişlerdir.

Ancak şunu açık kalble ifade etmek gerekirse, son yıllarda güreş grafiğimiz süratle düşüş göstermiş, katıldığımız milletlerarası her müsabakada korkuluk râkip çıkmış bulunmaktayız. Son defa Sofya'da yapılan dünya şampiyonasında güreşimiz büyük bir hezimet uğramış serbest stilde onuncu Groke - Romen görüşlerinde ise sekizinciliğe kadar düşmüş bulunmaktayız.

Bu sonuç yediden yetmiş her Türkü üzmüş Türk güreşinin geleceğinden ümit kesmemize sebeb olmuştur. Durum bu olunca Meclisimizin bu millî dâvaya biran evvel eğilmesi kaçınılmaz bir zorunluk haline gelmiştir.

Yukarda arz ettiğim sebeplerle Türk güreşinin hali ve geleceği hakkında Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına delâletlerinizi saygıyla dileriz.

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur. Gündemdeki yerini alacak ve gerekli işlem yapılacaktır.

12. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın; usulsüz kesim, tarla açma, yerleşme, düzensiz otlama ile orman yangınlarına, böcekler ve has-

talıklara karşı ormanlarımızı korumak için alınacak tedbirleri tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis Araştırması yapılmasına dair önergesi. (10/89)

BAŞKAN — Diğer bir Meclis Araştırması önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Bugün yurdumuzun genel alanı 78 058 000 hektardır. Ormanlık alan ise 18 273 193 hektar olup, yüurt topraklarının % 23,4 ünü kaplamaktadır. Bu ormanlık sahanın 5 400 285 hektarı normal ve 4 280 337 hektarı da bozuk olmak üzere, toplam 9 680 622 hektarı koru ormanıdır. Yani «koru ormanlık» saha Türkiye'de genel ormanlık sahanın % 53 üne tekabül etmektedir. Geri kalan ormanlık arazimizin ise 1 793 793 ü normal ve 6 798 778 hektarı da bozuk olmak üzere toplam 8 592 571 hektarı baltalık ormandır. «Baltalık orman» sahası ise, genel orman sahamızın % 47 sini teşkil etmektedir.

Orman varlığı bir milletin ve vatanın can damarıdır. Bu böyle bilinmesine rağmen, Türkiye'de ormanlarımızın korunması yolunda ciddi ve köklü tedbirlerin alınmaması orman varlığımızın mahvına sebep teşkil etmektedir.

Yapılan istatistiklere göre, 1945 - 1947 yılları arasında yangınlar yüzünden tahribolan orman alanı 350 421 hektar olup, aynı anda bu sahada yanan orman ürününün miktarı ise, 4 032 350 M³ yapacak, ve 18 257 361 kental da yakacak odun tutmaktadır. 1950 - 1960 yılları arasında da yangınlar 422 946 hektarlık ormanlık sahayı yok etmiştir. 20 yıllık ortalamaya göre, yangından zarar gören yıllık orman sahasının 21 147 hektar olduğu tesbit edilmiştir.

1968 yılında 7 540 hektar orman alanı yanmış, yanan bu alanda 192 926 metreküüp yapacak odun ve 138 459 kental da yakacak odun tamamen yanmış ve aynı yıl bu yangınların maddî zarar tutarı 26 895 529 Türk Lirası civarında olmuştur. 1969 yılında yanan orman alanı 16 364 hektar olmuş ve bu yangınlarda 201 341 metreküüp yapacak ve 830 780 kental da yakacak odun yanmıştır. Bu yangının para olarak zarar - ziyan tutarı da 50 375 417 Türk Lirasıdır. 1970 yılında ise, yangınlardan dolayı orman sahası 13 910 hektar olmuş ve bu yangınlarda da 164 038 metreküüp yapacak ve

394 380 kental da yakacak odun yanmıştır. Bu yangının da maddî olarak zarar ziyanı 40 000 000 Tl. sını aşmaktadır.

1937 - 1949 yılları zarfında ortalama yıllık yanan orman oranı, 51 620 hektar iken, 1950 - 1962 yılları arasında yıllık yanan orman oranı 27 805 hektara inmiş ve bu rakam 1963 - 1969 yılları arasında da yılda 8 782 hektara düşmüştür, 1969 yılında yeniden yanan orman alanının 16 364'e, 1970 yılında da 13 910 hektara çıkması bu konudaki gelişmelerin nedenlerine ışık tutması yönünden dikkate şayandır.

Sadece 1969 yılında ise, ormanlarda orman aşmadan 10 169, usulsüz ağaç kesmeden 28 188, ve taşımadan da 23 970 olmak üzere toplam bir yılda 62 327 aded suç tesbit edilmiştir. Bu suçların ormana verdiği aynı yıldaki zarar 104 984 metreküüp yapacak ve 577 478 kental da yakacak odun olmak üzere maddî bakımdan 30 milyon Tl. yi bulmaktadır.

1945 - 1964 yılları arasında yapılan usulsüz kesin sonucunda 3 430 441 metreküüp yapacak odun ve 13 320 329 kental da yakacak odun zarar ziyana uğramıştır.

Yine, 1968 yılında 36 136 hektar orman arazisi zararlı böcek ve haşare işgaline uğramış, bunun ancak aynı sene, 28 169 hektarı mücadele sahası içine alınabilmiştir. 1969 yılında ise, 79 460 hektar orman sahası zararlı böcek ve haşare işgaline uğramış bunun da aynı yıl 72 272 hektarı mücadele sahasına alınmıştır.

Bugün Türkiye'de her yıl ormansızlık yüzünden meydana gelen sellerin tesiri ile en ve-

rimli topraklarımız denizlere dökülmekte ve bunların yerini taş, kaya ve melezler kaplamaktadır. Her yıl aşınma sonucu denizlere dökülen topraklarımızın 400 000 000 tondan fazla olduğu düşünülecek olursa, erezyonun yurdumuz için ne büyük bir felâket ve âfet olduğu anlaşılacaktır.

Orman varlığımızın korunması konusunda köklü ve ciddi tedbirler alınmaması neticesinde Türkiye'nin 12 yıl sonra tamamen ormansız kalacağına dair ortaya atılan iddialar mevcuttur. Türklü nedenlerle korunamadığı yüzünden tahribolan ve ormansızlaşan orman arazilerinin yeniden ormanlaştırılması konusunda 100 ilâ 200 seneye ihtiyacolduğu hesabedilecek olursa, ve ormanların millet ve vatan için öneminin büyüklüğü göz önüne alınır, o zaman kolaylıkla orman varlığımızın korunması üzerine ne derece ciddiyetle eğilmemiz gerektiği ortaya çıkacak ve anlaşılacaktır.

Yukardaki nedenlerle, usulsüz kesim, tarla açma, yerleşme ve düzensiz otlatma ile, orman yangınları ve orman böcekleri ve hastalıklarına karşı orman varlığımızın korunmasını sağlamak amacıyla, alınacak tedbir ve çareler tesbit etmek yönünden, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bu konuda bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 14 Eylül 1971

Celâl Kargılı
İçel Milletvekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur. Gündemdeki yerini alacak ve gerekli işlem yapılacaktır.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı ve Köy İşleri ve Plân Komisyonlarından 8 er üyeden kurulu 19 No. lu Geçici Komisyonun birinci ve ikinci raporları (1/310) (S. Sayısı : 311 ve 311 e 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Gündeme geçiyorum.

(1) 311 S. Sayılı Basmayazı 5 . 7 . 1971 tarihli 125 nci Birleşim Tutanağına ektir.

311 e 1 nci ek S. Sayılı Basmayazı 26 . 8 . 1971 tarihli 155 nci Birleşim Tutanağına ektir.

Gündeminizin, öncelikle görüşülmesi kararlaştırılan işler bölümünün birinci maddesindeki Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısı ve Köy İşleri ve Plân Komisyonlarından 8 er üyeden kurulu 19 No. lu Geçici Komisyonun raporlarını görüşmeye devam edeceğiz.

Sayın Komisyon ve Hükümet lütfen yerlerini alsınlar...

Komisyon hazır, Hükümet hazır.

Sayın Milletvekilleri, bu kanun tasarısının 2 nci maddesine geçilmiş, müzakeresi yapılmış, 14 sayın milletvekili konuşmuş ve bir yeterlik

önergesi de gelmiştir; şimdi yeterlik önergesini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Konu kâfi derecede aydınlanmış, sayın üyeler de kâfi derecede konuşmuşlardır. Müzakere-lerin kifayetine karar alınmasını arz ve teklif ederim.

Sinop
Hilmi Biçer

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Yeterlik önergesi kabul edilmiştir.

Değiştirme önergeleri vardır, okutuyorum efendim.

Yüksek Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş kanununun 2 nci maddesi, Köy İşleri Bakanlığı ile köy hizmetleri ile ilgisi bulunan diğer bütün bakanlık ve kuruluşlar arasında geniş çapta hizmet sürdürtüşmelerine sebeb olacak şekilde tedvin edildiğinden ve daha önemli olarak bu sürdürtüşmeler neticesinde, Köy İşleri Bakanlığının asıl hizmetlerinin yapılmasına engel teşkil edeceğinden, bu sakıncaları bertaraf etmek üzere 2 nci maddenin komisyonuna iadesini arz ve teklif ederim.

Uşak
Fahri Uğrasızoğlu

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Köy İşleri Bakanlığı Teşkilât Kanunu tasarısının 2 nci maddesi tasarının en mühim ve temel maddesidir.

Bu hususta söz alan sayın üyelerin mütalâalarına göre, bu maddenin yeniden tedvinine lüzum hasıl olmaktadır. Bu bakımdan maddenin, verilen önergeler muvacehesinde komisyonuna iadesi hususunun oylanmasını arz ederim.

Muğla
Ahmet Buldanlı

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 2 nci maddesinin yeniden tanzimi için Komisyonuna iadesini arz ve teklif ederim.

İstanbul
Mehmet Yardımcı

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanunun 2 nci maddesindeki hizmetler, Tarım Bakanlığı, İmar ve İskân

Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Ticaret ve Sanayi Bakanlığınca ait hizmetleri de kısmen içine aldığından, maddenin komisyonuna iadesi ile ilgili Bakanlık temsilcilerinin de davet edileceği bir toplantıda konunun etraflı olarak tetkik edilmesi ne müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Bursa
Cemal Külâhlı

Sayın Başkanlığa

Konuşulmakta olan Köy İşleri kanun tasarısı hakkında yapılan konuşmalardan anlaşıldığına göre kanun tasarısının komisyonunda yeniden görüşülmesinde fayda vardır. Komisyonuna iadesini arz ve rica ederim.

Balıkesir
Mevlût Yılmaz

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri; okutmuş bulunduğum beş önerge de 2 nci maddenin Komisyonuna iadesini istemektedir; mahiyetleri biridir. Bu beş önerge hakkında aynı muameleyi yapacağım.

Sayın Komisyon ve Hükümet bu önergelere katılıyorlar mı?..

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir. Diğer önergeleri okutuyorum efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısının ikinci maddesinin (a) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi ni saygıyla öneririm.

Uşak
Adil Turan

a) Toprakların ve su kaynaklarının ziraa- te en uygun şekilde köy kamu yararına muhafazası ve kullanılması için gerekli işleri ve düzenlemeleri yapmak; toprak ve küçük su kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ekonomik ve teknik esasları tesbit etmek.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon katılıyorlar mı?...

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin (a) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Uşak
Âdil Turan

a) Toprakların ve su kaynaklarının tarıma en uygun şekilde köy kamu vararına korunması ve kullanılması için gerekli işleri ve düzenlemeleri yapmak; toprak ve küçük su kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ekonomik ve teknik esasları saptamak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı?

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısının ikinci maddesinin (b) bendinin tüm olarak maddeden çıkarılmasını, bunun yerine Hükümet tasarısının 2 nci maddesinin (b) bendinin aynen kabul edilmesini saygıyla arz ve teklif ederim.

Antalya
Ömer Buyrukçu

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon katılıyorlar mı?...

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Tasarının 2 nci maddesinin (b) fıkrasının birinci paragrafının sonuna, «Toprak - Su kooperatiflerinin işletme masraflarına katkıda bulunmak» ibaresinin konulmasını arz ve teklif ederim.

Erzurum
Rıfık Danışman

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı?...

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyorlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin (b) bendinin birinci fıkrasının son satırında bulunan (ve) kelimesinin yerine (suretiyle) kelimesinin konulmasını arz ve teklif ederim.

Antalya
Ömer Buyrukçu

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Aşağıdaki fıkranın (b) fıkrasına eklenmesini arz ve teklif ederim.

Aydın
Mustafa Kemal Yılmaz

Fıkra: Köyün kalkınmasında olağanüstü gayret göstererek örnek başarı sağlayanlarla, köy kalkınmasını ilgilendiren belirli konularda başarılı inceleme ve araştırmalarda bulunanlara ödülleri vermek ve bu alanda teşvikte bulunmak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Tasarının 2 nci maddesinin (b) fıkrasının sonuna;

(Sulama şebekesinin bakım ve işletmesini yapmak maksadıyla kurulacak Toprak - Su kooperatiflerine, bölgelerin özellikleri gözönünde bulundurularak teknik bilgi, teçhizat ve nakdi katkıda bulunmak.)

İbaresinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum

Rıfki Danışman

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin (c) bendinin sonunda yazılı bulunan, «Tarımdaki nüfus fazlalığını, diğer çalışma alanlarına belirli bir düzende aktarmaya yardımcı olmak» ibaresinin (c) bendinden çıkartılarak, memleketimizde kalkınmaya muhtaç tüm köylerimizi anlamı içine alacak şekilde 2 nci maddenin sonuna ayrı bir bent olarak aşağıdaki şekilde ilâve edilmesini arz ve teklif ederim.

Antalya

Ömer Buyrukçu

r) Köylerimizde yaşayan ve gizli işsizliği doğuran, tarımdaki nüfus fazlalığını, diğer çalışma alanlarına belirli bir düzende aktarmaya yardımcı olmak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

2 nci maddenin (d) fıkrasının aşağıdaki şekilde kabulünü arz ederim.

Saygılarımla.

Burdur

Nadir Yavuzkan

d) Köy yolları ağını tesbit etmek, köy yolları ve köprüleriyle köylerin sıhhi içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarını karşılayacak tesisleri yapmak, yaptırmak, bunların onarım, bakım ve işletme hizmetlerinin yapılmasını sağlamak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısının 2 nci maddesinin (d) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Antalya

Ömer Buyrukçu

d) Köy yolları ağını tesbit etmek, sosyal adalet ilkelerine uygun olarak köy yolları ve köprüleri ile köylerin sıhhi içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarını karşılayacak tesisleri yapmak, yaptırmak ve mahallî idarelerce yapılmasına yardımcı olmak, bunların onarım, bakım ve işletme hizmetlerinin yapılmasına teknik ve malî yardımda bulunmak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

2 nci maddenin (d) fıkrası sonundaki, «köy halkı yardımlarının ne surette değerlendirileceği, ayrıca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir» yerine, «Köy iştirak payları, proje maliyetlerinin 1/4 üdür.» şeklinde düzenlenmesini arz ederim.

Muğla

Ahmet Buldanlı

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı Kuruluş Kanunu tasarisının 2 nci maddesinin (f) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim

Madde 2. - f) 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 6 ncı maddesinde sözü geçen köy elektrikleşmesi konusunda; programlara alınacak köylerin elektrik projeleri için gerekli toplum kalkınmasına ilişkin verileri kapsıyacak etütleri köyün sosyo ekonomik gelişmesini sağlayacak biçimde yapmak ve köy elektrifikasyonu konusunda köylülerin kamu kuruluşları ile ilişkilerini düzenlemek; elektriğin köyde çeşitli konularda kullanılması ve işletilmesinde rehberlik ve eğitim çalışmalarını yapmak.

1312 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen etüt ve proje ödeneğinden Köy İşleri Bakanlığına her hangi bir ödeme yapılmaz.

Kastamonu

Hasan Tosyalı

BAŞKAN — Aynı mahiyette bir önerge daha var, Manisa Milletvekili Süleyman Çağlar ve Rize Milletvekili Salih Zeki Köseoğluna ait. Bu her iki önergeyi birlikte muameleye koyacağım.

Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim bu önergelere?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir-) — Hayır.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeleri oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı Kuruluş kanun tasarisinin 2 nci maddesinin (f) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 2.— f) 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 6 ncı maddesinde sözü geçen köy elektrikleştirilmesi konusunda; programlara alınacak köylerin elektrik projeleri için gerekli toplum kalkınmasına ilişkin verileri kapsıyacak etütleri, köyün sosyo ekonomik gelişmesini sağlayacak biçimde yapmak ve köy elektrifikasyonu konusunda köylülerin kamu kuruluşları ile ilişkilerini düzenlemek; elektriğin köyde çeşitli konularda kullanılması ve işletilmesinde rehberlik ve eğitim çalışmaları yapmak.

1312 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen etüt ve proje ödeneğinden Köy İşleri Bakanlığına her hangi bir ödeme yapılmaz.

İzmir

Bursa

Münir Daldal

Cemal Külâhlı

Rize

Salih Zeki Köseoğlu

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı Kuruluş kanunu tasarısının 2 nci maddesindeki (f) fıkrasının ekte belirtilen şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Üstün saygılarımızla.

Çankırı

Erzincan

Nuri Çelik Yazıcıoğlu

Hasan Çetinkaya

Madde 2. — f) 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 3 nci maddesinin (e) fıkrası ile 4, 6, 7 ve 8 nci maddelerinde sözü geçen köy elektrikleştirilmesi hizmetine ait köy elektrikleştirilmesi fonunu yönetmek ve programları hazırlamak, köylerin sosyo ekonomik gelişmesini sağlayacak biçimde elektrik etüt, plân ve projelerini yapmak ve tesislerin geçici ve kesin kabullerine ait işlemleri yaptırmak ve kabul heyetlerine iştirak etmek; köy elektrifikasyonu konusunda köylülerin kamu kuruluşları ile olan ilişkilerini düzenlemek; elektriğin köyde çeşitli konularda kullanılması ve işletilmesinde rehberlik ve eğitim çalışmaları yapmak.

1312 sayılı Kanunun 6 nci maddesinde belirtilen % 7 etüt ve proje ödeneği, yukarıda belirtilen görevlerin yerine getirilmesinde kullanılmak üzere Köy İşleri Bakanlığınca harcanır.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısının 2 nci maddesinin (h) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Antalya

Ömer Buyrukçu

h) Toplum kalkınması metodunun geliştirmek, ilgililere tanıtmak ve benimsetmek, bu maksatla lüzum görülen bölgelerde kalkınma enstitüleri kurmak, gerekli araştırmaları yap-

mak ve gereği halinde ilgili personel ile yetenekli ve hevesli köylüleri bu konuda eğitmek.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı Kuruluş Kanununun 2 nci maddesinin (j) fıkrasının 2 nci satırındaki «Toplum kalkınması enstitüleri kurmak» cümlesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Adıyaman

Zeki Adıyaman

BAŞKAN — Komisyon?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Efendim, Yüce Meclisin takdirine bırakıyoruz. Yalnız, arkadaşımızın vermiş olduğu takrirdeki endişelerine mahal yoktur. Henüz, halen devam etmekte olan ve «Enstitü» adıyla kurulmuş bulunan kurumlar devam etmektedir. Ayrıca bir mektep şeklinde, arkadaşlarımızın endişesini celbedecek bir enstitüden maddede bir bahis yoktur. Bunu da arz etmek isterim.

BAŞKAN — Sayın Hükümetin bir mütalâası var mı efendim?

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Şimdi, sayın Komisyon bu işin takdirini Yüce Meclise bırakıyor ve gerekçesini de izah ettiler.

Önergeye Hükümet katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum, efendim.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan Köy İşleri Bakanlığı kanun tasarısının 2 nci maddesinde yer alan (j)

fıkrasının maddeden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kayseri
Tufan Doğan Avşargil

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet, önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarının 2 nci maddesinin (j) ve (m) fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Malatya
Ahmet Karaaslan

j) Toplum kalkınması metodunu geliştirmek, ilgililere tanıtmak ve benimsetmek, bu amaçla gerekli eğitim ve araştırmaları yapmak ve köy hizmetleri ile ilgili kamu personeli ile köy liderlerini bu konuda eğitmek.

m) Bakanlığın çalışma alanlarına giren hizmetlerle ilgili konularda araştırma, eğitim ve öğretim yapmak üzere geçici ve sabit kurs merkezleriyle, eğitim merkezleri açmak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Sayın Hükümet ve Sayın Komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin (j) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Antalya
Ömer Buyrukçu

j) Toplum kalkınması metodunu geliştirmek, ilgililere tanıtmak ve benimsetmek, bu maksatla lüzum görülen bölgelerde kalkınma enstitüleri kurmak ve gereği halinde ilgili personel ile yetenekli ve hevesli köylüleri bu konuda eğitmek.

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

2 nci maddenin (k) fıkrasının aşağıdaki şekilde kabulünü arz ederim.

Saygılarımla.

Burdur Milletvekili
Nadir Yavuzkan

k) Köylerde kooperatifçiliği teşvik ve geliştirmek, bu maksatla eğitim yapmak, gerekli her türlü teknik ve mali yardımlarda bulunmak ve istihsal maddelerinin değerlendirilmesi için araştırmacı ve destekleyici faaliyetler göstermek.

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz, Sayın Başkan.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmaktadır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın Komisyon, filhal katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Filhal katılmıyoruz.

BAŞKAN — Madde, kabul edilen önergeye göre düzenlenerek, takdim edilecektir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Köy işleri Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin (k) bendinin maddeden tamamen çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Antalya

Ömer Buyrukçu

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve Hükümet katılmıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy işleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısının 2 nci maddesinin (k) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Trabzon Milletvekili Kayseri Milletvekili
Ahmet Şener Mehmet Yüceler

Sivas

Ekrem Kangal

Eski şekli : Köylerde kooperatifçiliği geliştirmek maksadıyla gerekli eğitimi yapmak, her türlü teknik ve mali yardımlarda bulunmak ve istihsal maddelerinin değerlendirilmesi için faaliyetler göstermek.

Yeni şekli :

«Köylerde kooperatifçiliği geliştirmek maksadıyla gerekli eğitimi yapmak, her türlü teknik veya mali yardımlarda bulunmak ve istihsal maddelerinin değerlendirilmesi için faaliyetler göstermek ve köylerde kooperatifçiliğin başarıya ulaşması için gerekli kanuni ve teknik denetimlerde bulunmak.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet, önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz, efendim.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve Hükümet katılmaktadır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın Komisyon, önergeye filhal katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Evet, katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon, filhal katılmaktadır, ona göre düzeltilip teklif edilecektir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Köy işleri Bakanlığı Kuruluş Kanununun 2 nci maddesinin (m) fıkrasının metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Uşak

Fahri Uğrasızoğlu

Adıyaman

Zeki Adıyaman

Çorum

Kemal Demir

Artvin

Mustafa Rona

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Hayır, katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Hükümet ve komisyon katılmıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okuyoruz.

Sayın Başkanlığa

Köy işleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin (m) bendinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

BAŞKAN — Efendim, bu önergenin altında imza yok. Bu önergenin sahibi Genel Kurulda yok mu?... Yok.

Bu önergeyi muameleye koymuyoruz, efendim.

Diğer önergeyi okuyoruz.

Sayın Başkanlığa

Köy işleri Bakanlığı kuruluş kanunu tasarısının 2 nci maddesinin (m) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Adıyaman

Zeki Adıyaman

2 nci maddenin (m) fıkrası :

m) Bakanlığın çalışma alanlarına giren

hizmetlerle ilgili konularda araştırma yapmak, bu hususta gerekli ilgi ve maharetleri öğretmek üzere kurslar açmak.

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Gerekçesini şifahi arz edeceğimiz veçhile tasarının 2 nci maddesinin (n) fıkrasının tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Amasya	Sinop
Yavuz Acar	Hilmi Biçer
Kastamonu	Kars
Sabri Keskin	Musa Doğan

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 2 nci maddesinin (m) bendinde yer alan (imar) kelimesinin (yerleşme) olarak değiştirilmesini ve maddenin buna göre düzeltilmesini arz ve teklif ederim.

Kütahya
İlhan Ersoy

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz, sayın Başkan.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Evet, katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum, efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığın Kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini saygı ile öneririm.

Uşak
Adil Turan

Eklenen fıkra :

«r) Köy hizmetlerinde ilgili bakanlıklarla yakın ve devamlı işbirliği yapmak.»

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet, katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve hükümet önergeye katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığın kuruluş kanunu tasarısının 2 nci maddesine, ilişikte belirtilen şekilde yeni bir fıkra eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Çankırı	Erzincan
Nuri Çelik Yazıcıoğlu	Hasan Çetinkaya
Madde 2. —	

(t) fıkrası : Küçük akar sular üzerindeki enerji potansiyelinden köylerin elektrikleştirilmesinde faydalanılması amacıyla her türlü etüt, plân, program ve projeleri hazırlamak, inşa ve tesislerini yapmak, bu konuda diğer kuruluşlarla gerektiğinde işbirliği yapmak ve koordinasyonu sağlamak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet?
GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon önergeye katılmıyor, Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Reddedilmiştir. Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

2 nci maddenin sonuna aşağıdaki 2 yeni bendin ilâvesini ve ancak bu bentlerin ayrı ayrı oya sunulmasını ve her bent için konuşma hakkımın da saklı tutulmasını rica eder, saygılar sunarım.

İçel

Turhan Özgüner

S) İl genel meclislerinin köy hizmetleriyle ilgili kararlarının uygulanmasını sağlamak.

Ş) Yılda en az bir defa olmak üzere bölge muhtarları toplantıları ve konferansları düzenlemek.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon, bu önergeye katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve Hükümet katılmıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

2 nci maddenin sonuna (S) fıkrası olarak aşağıdaki teklifimin oylanmasını arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Burdur

Nadir Yavuzkan

S) Yukarıda sayılan fıkralardaki görevlerin yerine getirilmesinde ilgili diğer bakanlık ve kuruluşlar Köy İşleri Bakanlığı ile işbirliği yaparlar.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul etmeyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin sonuna aşağıdaki bendin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Antalya

Ömer Buyrukçu

Köylerimizde yaşayan tarımdaki nüfus fazlalığını diğer çalışma alanlarına belirli bir düzende aktarmaya yardımcı olmak.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

ÖMER BUYRUKÇU (Antalya) — Önerge-min mahiyetini kimse bilmiyor, izah için söz istiyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Oylarınıza...

BAŞKAN — Oylamaya geçtik, sayın Buyrukçu, eğer ısrar ederseniz vereceğim.

ÖMER BUYRUKÇU (Antalya) — Evet, istiyorum, çünkü izah etmem gerek.

BAŞKAN — Buyurun, peki.

ÖMER BUYRUKÇU (Antalya) — Sayın Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım;

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş kanununun 2 nci maddesinin (c) bendinde komisyonun birinci metninde tarımdaki nüfus fazlalığı ile ilgili bir hüküm vardı, fıkra aynen şöyle idi: «(c) Özel kanunları gereğince; göçmen, mülteci ve göçebelerle sosyal, ekonomik ve tarımsal gelişmeyi gerçekleştirmek zorunluğu ile başka bölgelere nakilleri gerekli olanları; iskân etmek, yeter gelirli ekonomik aile üniteleri haline getirmek, gelişmelerini sağlamak, tarımsal iskânı ve köylerde iç iskânı düzenlemek,» cümlesinden sonra tarımdaki nüfus fazlalığını diğer çalışma alanlarına belirli bir düzende aktarmak, cümlesi ilâve edilmişti. Geçici Komisyon en sonki değişikliğinde bu son okuduğum cümleyi çıkarmıştır. Ben, bu cümlemin çıkarılmış olmasının esbabı mucibesini bulamadım.

Özel kanunları gereğince başka yere nakledecek ve kalkındırılacak köyler için değil, Köy İşleri Bakanlığını ilgilendiren bütün köy-

lere bunun tatbik edilmesini istiyoruz. Böylece tarımdaki nüfus fazlalığını diğer çalışma alanlarına belirli bir düzende aktarmaya yardımcı olmak cümlesinin bu maddeye ilâve edilmesinde faydalar görürüm.

Zira, köylerimizdeki nüfus fazlalığını, gizli işsizliği gidermek için, köylüyü bu yönde başka çalışma alanlarına sevk edecek hiçbir bakanlığımız yoktur. Devlet, bugün köylüyü o yönden kendi kendine bırakmıştır ve köylerimizden şehirlere vâki akını, bugün bir problem haline gelen, gecekonduları teşekkül ettiren göçleri önlemek mümkün değildir. Köy İşleri Bakanlığı gibi bir bakanlık bunu üzerine almalıdır. Bunda büyük yararlar görmekteyim.

Onun için fıkranın sonuna bu cümlelerin tekrar eklenmesi icabetmektedir. Mâruzatım bundan ibarettir,

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Bir soru sorabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN — Buyurun efendim.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Yeterlik önergeleri, önerge üzerindeki konuşmalara dâhil midir, değil midir?

BAŞKAN — Önergeyi mücmelen izah etme hakkı vardır.

AHMET ŞENER (Trabzon) — O halde bundan evvelki yapılan tatbikat yanlıştır, arz ederim.

BAŞKAN — Onu bilmem. Önergeleri mücmelen izah etme hakkı vardır, yeterlik önergesi sorulara ve bundan sonraki müzakereye şâmilidir.

Sayın Başkanlığa

Tasarının ikinci maddesinin (j) fıkrası ikinci satırındaki «toplum kalkınması enstitüleri kurmak» cümlesinin bu fıkra metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Uşak

Fahri Uğrasızoğlu

BAŞKAN — Sayın komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Hayır.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı tasarısının ikinci maddesinin (r) fıkrasından sonra aşağıdaki fıkranın ilâvesini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Kastamonu

Hasan Tosyalı

«Köy hayvancılığı, arıcılığı ve balıkçılığın gelişmesi ve mahsullerin değerlendirilmesi için ferdi ve kooperatif teşebbüslerini desteklemek.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Hükümet katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önerge sahibi önergesini mücmelen izah etmek üzere talepte bulunmuştur. Buyurun Sayın Tosyalı.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Köy İşleri Bakanlığını, köyün hâmesi ve köyün koruyucusu olarak görmekteyiz.

Köy İşleri Bakanlığının vazife ve salâhiyetlerini ve teşkilât kanununu müzakere ediyoruz. Köy faaliyetlerinin en mühim konularından birisi de hayvancılık, balıkçılık ve arıcılıktır. Fakat, buna ait hiçbir kelime bu kanunda geçmemektedir. Bakanlığın kurulmasından bu yana sekiz senelik çalışma şekline göre, bu nevi faaliyetleri Köy İşleri Bakanlığı desteklemiştir. 20 - 30 tane fıkroda Köy İşleri Bakanlığının vazifesi tadadedilmiştir. Ben bir fıkra daha ilâve edilsin istiyorum. Bu da şu :

Köyde ferdi ve kooperatifleşme suretiyle hayvancılık, arıcılık ve balıkçılık faaliyetlerini, Köy İşleri Bakanlığı, diğer kuruluşlarla işbirliği halinde destekler.

Bunun maddeye ilâve edilmesinde büyük fayda olduğu kanaatindeyim. İkinci maddenin (g) fıkrasında, bütün diğer kuruluşlarla, Köy İşleri Bakanlığı her türlü köy faaliyetinde «ko-

ordinatör olur» ibaresi var. Arıcılık, balıkçılık ve hayvancılık hususunda da Köy İşleri Bakanlığının rehber olması, köylünün yanında olması, kooperatif olarak, ferdi olarak köylüyü desteklemesi lâzımdır. Önergeme iltifat edilirse faydalı olacaktır.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılıyorlar mı?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Hayır.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının ikinci maddesindeki (r) fıkrasından sonra bir fıkra eklenerek aşağıdaki hususun metne geçirilmesini arz ve teklif ederiz.

Metin :

Köy hayvancılığının gelişmesi için gerekli canlı ve cansız demirbaşlar sağlamak, hayvan ve hayvan ürünleri yetiştirmek ve kıymetlendirmek amacıyla üretici ve tüketici kooperatifleri kurmak ve bunları denetlemek.

Afyon	Amasya
Süleyman Mutlu	Vehbi Meeshur
Çanakkale	İstanbul
Mustafa Çalıköğlü	Bahir Ersoy
Konya	Edirne
Orhan Okay	Cevat Sayın
Konya	Kastamonu
İhsan Kabadayı	Hasan Tosyah

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Hayır.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi izah için imza sahiplerinden Sayın Süleyman Mutlu, buyurun.

SÜLEYMAN MUTLU (Afyon) — Muhterem arkadaşlarım;

Arkadaşlarımızla beraber vermiş olduğumuz ve (r) fıkrasından sonra eklenecek (s) fıkrasının metnini Sayın Başkanlık Divanı okudu.

Biz bunu niçin getirdik? Biraz önce Meclis Araştırmaları okundu. Koca Yusufardan, Yaşar Doğulardan bahsedildi muhterem arkadaşlar. Etten, süttten faydalanamıyan bir milletin ne pehlivanı olacak? Somun pehlivanı olur ancak. Yüz milyar kapasiteli bir hayvan potansiyelimiz mevcuttur. Her evde bir süt ineği, hedef olmalıdır. Türkiye'nin temel yapısı, gençliğimize bağlıdır. Eğer Türk gençliğini biz, «dengeli beslenme» dediğimiz; dengeli bir protein, et, süt, yumurta ve balık gibi protein kaynakları ile besliyoruz isek, o gençlik; «istemezlik» diyen bir kütle ve toplum olmaktan ileriye gidemez.

Muhterem arkadaşlarım;

Görüştiğimiz Köy İşleri Kanun tasarısı, Ortaköyü, Kadıköyü değil, Türkiye'nin 67 000 köyünü içine alan bir kanun tasarısıdır. Köye elektrik getiriyorsun, suyu getiriyor, yolunu yapıyorsun ama, hayvansız köy. Nerede görülmüş bu?

Muhterem milletvekilleri, orman köyleri kalkınabilir. Nasıl kalkınabilir? Orman köyünü ormanın dışına nakletmeye dahi lüzum yoktur. Ormana zararı olmıyan hayvan ırkları ve cinsleri, iyi organize edilerek. İnanın ki, çok kısa zamanda kalkınabilir.

Köylerimize damızlık hayvan ve damızlık boğalar gönderiyoruz. Köyde bu boğalarımız o kadar sahipsiz ki, muhterem milletvekilleri, yaz ve bahar ayları boğanın işi bitince kışın kurtlar parçalıyor. Öyle köylerimiz var ki; salgın hastalıktan kırılıp gidiyor ve köylü hastalığı ilçeye ihbar edecek kudrette değil. Madem ki, Köy İşleri Bakanlığı var, madem ki, köye kadar giden teşkilât var, neden bir de hayvanlarla ilgili bir mensubu bulunmasın köye giden o jeepin içinde.

N. İSFENDİYAR ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Veteriner ne yapar?

SÜLEYMAN MUTLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım;

Tarım Bakanlığında Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü var. Sayın arkadaşlarım haklıdır; bu Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü ne iş yapar? Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü, sa-

dece salgın hastalıklarla - dikkat edin arkadaşlarım - sadece salgın hastalıklarla meşgul olur, başka işi yoktur.

Ayrıca, «Hayvancılık Genel Müdürlüğü» adı altında yeni bir genel müdürlük kurulmuştur. Bunun da bir tek genel müdür ve birkaç kâtibinden başka kuruluşu yoktur. Dünya Bankası bu genel müdürlüğe 75 milyon dolar yardım yapacaktır, bunun hedefi de üç veya beş vilâyeti geçmemek üzere bu vilâyetlerde besicilik denemelerine girişmektir. Demek ki, bu da köylüye bir hizmet götürmemektedir.

Muhterem arkadaşlarım, Türkiye'de bir kuruluş daha var; Aile Yardım Fonundan Türkiye'de hayvancılara kredi verilmektedir. Bu da veteriner ve kontrollü zirai kredi sistemi altında kontrol edilmektedir. Bunun hedefi Türk hayvancılığını geliştirmek değildir. İşte kontrollü zirai kredilerimizin fiilen bugün tatbik ettiği usul ortadadır. Almanya'dan 7 000 ilâ 9 000 liraya damızlık inek getirilecek, Fransa'dan getirilecek, Amerika'dan, İngiltere'den ve Hollanda'dan ithal edilecek, bu hayvanlarla Türkiye kalkınacak. Rica ederim, hayvanları ithal eden kişiler neden düşünmüyorlar. Hani hijyen şartları, hani yem rasyonu, hani o hayvanları besliyecek alet, edevat ve demirbaşlar, hani ona göre ahır?

Muhterem arkadaşlarım;

Hedef şudur: Türkiye'ye bu tip inekleri vermek, arkasından ya yemini - dikkat edin - onların özel yemlerini bize ithal ettirmek mecburiyetine sokmaktır. Alınan bu kadar hayvanlar, iklim şartları, hijyenin kötü durumu, ahırların bozuk şartlarıyla hepsi dejenere olmuş durumdadır.

Muhterem arkadaşlarım;

Pisikültür denen bir tarla balıkçılığı vardır. Her köyümüzde pisikültür, tarla balıkçılığı yapılabilecek dereler, çaylar ve göller mevcuttur. İşte bunları ele alacak bir kuruluşa ihtiyacımız vardır.

Bugün Kars Süt Fabrikamız, bizim övündüğümüz süt fabrikası bir kilo kuru süt tozunu 15 liraya mal ederken, Altılar yani, Ortak Pazar ülkeleri bizim memleketimize, Ankara'ya, Konya'ya kilosunu beş liradan teslim etmeye hazır durumdadır. Biz artık, Kara Yusufardan nasıl bahsederiz? Bu millete gazoz yerine ayran, çay yerine tarhana çorbası yedirebilirsek,

istediğimiz miktardaki proteinli maddeleri almaz ise de hiç olmazsa yarısını temin edebilirsek, Türkiye temelden kalkınmış olur.

O kadar bir organizasyonsuzluk var ki, beş altı milyar lira, her yıl hudutlardan kaçırılarak kaçakçılık yapıyor.

Muhterem arkadaşlarım, kışın varını yoğunu yedirerek kışı atlatan bir sürü sahibi, İran hududunda şal ile hayvan değiştiriyor, dikkatlerinizi arz ederim.

Muhterem arkadaşlarım;

Biz Türkiye olarak dünyada hayvan sayısı bakımından dördüncüyüz. Ama, en çok tahıl tüketen yani, nişastalı maddeleri yiyen, en az proteini tüketen ülke gene biziz.

Biz ne istedik muhterem arkadaşlarım? Dikkatinize arz edeceğim, eklemek istediğimiz metin şudur :

«Köy hayvancılığının gelişmesi için canlı ve cansız demirbaşlar sağlamak»

İşte bu kuruluş köylünün elindeki ineğin verimini ölçecek, kooperatifleştirecek ve bu kooperatif için, sütçülük ve peynircilik için lâzım olan demirbaşlar sağlayacak.

«Hayvan ve hayvan ürünlerini yetiştirmek ve kıymetlendirmek amacıyla üretici ve tüketici kooperatifleri kurmak ve bunları kontrol etmek.»

Muhterem arkadaşlar, görüyorsunuz hayvancılıkla ilgili zannettiğimiz Tarım Bakanlığındaki Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü sadece hastalıklarla uğraşılıyor. Halbuki, bu metne girecek olur ise, Sayın Komisyon ve Sayın Hükümetin dikkatine arz ederim, bu hayvan hastalıkları ile değil, hayvanın verimi ile uğraşacak ve bu verimi cansız demirbaşlar yani, sütçülük yapacak, kooperatif kuracak adam krema makinasını, şunu bunu temin edecek. Bunları temin edip değerlendirilmesi için şehirlerde ve nüfusumuzun toplu olduğu yerlere en kısa yoldan sevk edecek ve bunun için kuracağı kooperatifleri de denetliyecek.

Et sıkıntısı; Hükümet kararlariyle, asker, zabıta ve polis tedbirleri ile önleneceğini zannedenler varsa yanılıyor muhterem arkadaşlarım. Bu işi temelden almak için düşündüğümüz bu kanundaki köy, «Ortaköy, Kadıköy» değil, Türkiye'nin bizim mâsum köylerimizdir, Dikka-

tinize arz eder, bilhassa oylarınızı müspet yönde vermenizi istirham ederim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

MUSA DOĞAN (Kars) — Önergenin lehinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, önerge üzerinde başka konuşma imkânı yoktur.

Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor... Önerge sahiplerinden Sayın Süleyman Mutlu önergeyi izah ettiler. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

Maraş

İbrahim Öztürk

s) Köy toplum kalkınmasına finansman yönünden yardımcı olmak, köy kalkınma örgütlerinin ekonomik, sosyal, kültürel girişimlerine kredi sağlamak amacıyla bir «Köy Kalkınma Bankası» kurmak.

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor.

İBRAHİM ÖZTÜRK (Maraş) — Önergemi izah sadedinde söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Öztürk.

İBRAHİM ÖZTÜRK (Maraş) — Muhterem arkadaşlarım,

Gerçekte çok önemli bir kanun tasarısının müzakeresini yapmaktayız. Ancak, burada şu noktayı, eski bir tatbikatçı olarak, önemle belirtmek istiyorum: Köy İşleri Bakanlığının en önemli fonksiyonlarından birisi, köy - toplum kalkınmasıdır. Maateessüf bu terim şimdiye kadar çok yanlış anlaşılmıştır. Köy - toplum kalkınması millî seviyede veya bölgesel seviyede bir kalkınma değildir; tamamen köy topluluklarının, küçük toplulukların kendi problemlerini kendilerinin çözümülesi meselesini ifade eden bir terimdir.

Binaenaleyh, bu konuda, her şeyden evvel, paraya ihtiyaç vardır. Yine, biraz evvel ifade ettiğim gibi, bir eski tatbikatçı sıfatıyla bunun içinde yıllarca yoğrulmuş bir arkadaşınız olarak, bu noktaya bilhassa ve önemle değinmek istiyorum.

Köy örgütlenecek, kendi sosyal, ekonomik, kültürel problemlerini çözümlemek için ve yetişemediği yerde Devletten yardım istiyecek. Devletin de yetişemediği haller olmaktadır. Devlet hangi probleme yetişsin? Köy katkıda bulunacak, örgütlenecek, diğer teşkilâtle koordinasyon kuracak, icabında küçük bir gölet, küçük bir kooperatif kuracak; bir çeşme getirecek, fakat parası yetişmeyecek. İşte bu gibi hallerde köylüye kredi temin edecek, onun finansman ihtiyaçlarını karşılayacak, mutlaka, bir finansman ve kredi örgütüne ihtiyaç vardır.

İller Bankası, bizim bildiğimiz köylere de kredi yönünden yardım etmesi gerekir idi. Fakat bu, uygulamada asla yerine gelmemiş bir husustur. Bugün Türkiye'nin, madem ki, esas kütlelerini ve temelini köylü teşkil ediyor, o halde toplum kalkınmasına yardım edecek bir kredi ve finansman müessesesine mutlaka ihtiyaç vardır ve bunun adı da «Köy Kalkınma Bankası» olmalıdır. Böyle bir kredi müessesesini kurmadığımız takdirde köy - toplum kalkınması metodunun Türkiye'de gerçekleşmesi ihtimali çok zayıftır.

Bu itibarla, Yüksek Meclisten bu hususu bilhassa rica ediyor ve kabulünü istirham ediyorum.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmamaktadır ve önerge sahibi önergesini müemelen izah etmiştir. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bu suretle verilmiş olan 45 önergenin muamelesi tamamlanmıştır. İki önerge Yüce Meclisimizce kabul edilmiştir ki, birisi (k) diğeri ise (n) fıkralarında değişiklik isteyen önergelerdir.

Şimdi, kabul etmiş olduğunuz bu iki önergenin ışığı altında Komisyonca tanzim edilmiş olan fıkraları yeniden okutup oylarınıza sunacağım efendim. Önce 2 nci maddenin (K) fıkrasını okutuyorum.

Yeni şekil :

«Köylerde kooperatifçiliği teşvik ve geliştirmek, bu maksatla eğitim yapmak, gerekli her türlü teknik ve malî yardımlarda bulunmak ve istihsal maddelerinin değerlendirilmesi için araştırmacı ve destekleyici faaliyetler göstermek ve köylerde kooperatifçiliğin başarıya ulaşması için gerekli kanuni ve teknik denetimlerde bulunmak.»

BAŞKAN — Efendim, şimdi yeni şekliyle (n) fıkrasını okutuyorum.

«Köy İşleri Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca kabul edilecek esaslar içinde köy yerleşme plânlarını yapmak veya yaptırmak, tasdik etmek ve bu plânlara uyulmasını sağlamak.»

BAŞKAN — Şimdi 2 nci maddeyi okutmuş olduğum (k) ve (n) fıkralarındaki değişikliklerle birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2 nci madde değişik şekliyle kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bakanlığın merkezi ve bağlı kuruluşları :

1. Müsteşarlık,
2. Özel Kalem Müdürlüğü,
3. Bakanlık Müşavirliği,
4. Teftiş Kurulu Başkanlığı,
5. Hukuk Müşavirliği,
6. Teknik ve Plânlama - Koordinasyon Kurulu Başkanlığı,
7. Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü,
8. Yol, İçme Suyu ve Elektrik İşleri Genel Müdürlüğü (Yol, İçme Suyu ve Elektrik İşleri ifadesi YSE remzi ile gösterilir.)
9. Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Genel Müdürlüğü (Topraksu remzi ile gösterilir.)
10. Köy Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü,
11. Basın - Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı,
12. İdari ve Malî İşler Dairesi Başkanlığı,
13. Özlük İşleri Müdürlüğü.

BAŞKAN — Madde üzerinde daha önce söz isteminde bulunmuş olan arkadaşların isimlerini okuyorum :

Sayın Ahmet Güner, Sayın Reşit Ülker, Sayın Nuri Çelik Yazıcıoğlu, Sayın Rifki Danışman. Şimdi de Sayın Mehmet Aytuğ'dur.

Sayın Ahmet Güner? Yok.

Sayın Reşit Ülker? Yok.

Sayın Yazıcıoğlu? Divanda görevli bulunduğu için konuşmıyor.

Buyurun Sayın Rifki Danışman.

RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım, iyi bir teşkilâtın kurulabilmesi ve bu teşkilâtın iyi bir vazife yapabilmesi için, her şeyden önce, bu teşkilâtın hedefinin iyi tâyin edilmesi lâzımdır.

Şimdiye kadar ki, müzakerelerde bu kuruluşun hedefini tâyin etmiş bulunuyoruz. Bu hedefin iyi veya iyiye yakın şekilde olduğunun münakaşası bitmiş ve şimdi ise bu tâyin edilmiş olan hedefi gerçekleştirecek olan teşkilâtın görüşülmesine sıra gelmiş bulunuyor.

Bilindiği gibi, Köy İşleri Bakanlığı bugüne kadar teşkilât kanunu çıkarılmadan idare edilmiş ve kuruluş, bakanlık onaylarıyla teşekkül etmiş ve kendisine verilen görevleri yapagelmıştır. Bugüne kadar ki, tatbikattan doğmuş bulunan halihazır teşkilâtını, bu kuruluşun ideal teşkilâtı olarak kabul etmek ve olduğu gibi bu kuruluşu kanunlaştırmak ve bugün mevcudolan üniteleri kanun maddeleri halinde, maddenin fıkraları halinde, yazmak, bugünkü kamu idaresinin yeniden düzenlenmesi anlayışına aykırı bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, İktisadi Devlet Teşekküllerinin yeniden düzenlenmesi çalışmaları senelerdir devam etmekte olup, sonuna gelmiş bulunmaktadır, buna bir şekil verilecektir. Bunun yanında kamu idaresinin de düzenlenmesi ve yeniden teşkilâtlandırılması bahis konusudur. Bu konuda da uzun etütler ve incelemeler yapılmıştır.

1962 yılında başlamış bulunan çalışmalar sonucunda kamu idaresinin yeniden düzenlenmesi için, yazılmış bulunan Mehtap raporunda, bakanlıkların teşkilâtlarının ne şekilde düzenleneceğine dair işaretler vardır. Fonksiyonel olarak bunlar raporda ayrı ayrı izah edilmiştir. Bu raporun esaslarına göre, bakanlıklar için bir «genel çerçeve kanun» bahis konusudur. Bakanlıkların hedefleri, bakanlıkların görevlerini yapabilmeleri için metoda mütaallik maddeleri bu çerçeve kanunda gösterilecek; bunun dışında bakanlık kuruluşu, teşkilâtı kendisine

verilmiş olan hizmetin gereğine göre yapılacak ilmi araştırmalar, etütler sonunda varılacak neticeye göre teşkil edilecektir.

Kuruluş, devamlı gelişen dinamik bir vetiredir. Bugün ideal olarak tesbit edilmiş olan bir teşkilât, bir süre sonra yapılacak etütler ve incelemeler sonucunda daha başka türlü bir şekle ifrağ edilmesi zaruretiyle karşışarşıya gelinebilir.

Köy İşleri Bakanlığı da bugün kuruluş kanununu Meclisten geçirmek suretiyle, göreve başladığı andan itibaren, hiç şüphesiz ki, teşkilâtı içerisinde birtakım kuruluş etütleri ve incelemeleri yapacak, bugüne kadar yapmış olduklarını değerlendirecektir ve kendisine 2 nci madde ile verilmiş olan hedefleri gerçekleştirmek için en iyi teşkilât şeklini bulacak veya mevcut teşkilât üzerinde değişiklikler yapacaktır.

Şimdi, 3 ncü maddede gösterilmiş bulunan üniteleri kanun maddesi halinde kabul ettiğimiz takdirde, ileride bakanlıkların yeniden düzenlenmesi için Meclis huzuruna geleceğini tahmin ettiğimiz bir çerçeve kanun, bu maddeleri bükümsüz kalacaktır.

Ayrıca, bu maddelere göre, bugünden Köy İşleri Bakanlığının yerleşmesi, teşkilâtlanması sonradan bu kuruluşun yeniden düzenlenmesi için birtakım müşkülâtla teşkilâtı karşışarşıya bırakacaktır.

Biz, bu mahzurları göz önünde bulundurarak, bu maddenin küçük bir tadile tabi tutulmasını teklif etmekteyiz. Köy İşleri Bakanlığı köyün yol, su, elektriğini yapmaktadır; Toprak Su çalışmaları yapmaktadır; toprak - iskân görevlerini bugüne kadar yapmıştır, bundan sonra da yapacaktır. Ayrıca, köy kalkınması için kooperatifleşme ve ayrıca, bakanlıkların köyler üzerindeki hizmetlerinin koordinasyonu ile görevli bulunan bir bakanlıktır.

Demek ki, Köy İşleri Bakanlığının esas anafonksiyonları, fonksiyonel olarak bölündüğü takdirde, yol - su, toprak - su, toprak - iskân ve bir de kooperatifleşme, teşkilâtlanma meselesiyle karşışarşıya kalınıyor. İlerde bu teşkilâtın da, yine birtakım incelemeler sonucunda, değiştirilmesi bahis konusu olabilir ama, bugün için bu anafonksiyonları muhafaza ederek, bunun dışındaki ünitelerin kanun maddesinden çıkarılmasını teklif etmekteyiz.

Bu maddenin şu şekilde olması teklifimizin esasıdır: Müsteşarlık kalacaktır, Özel Kalem Müdürlüğü kalacaktır, diğer bakanlıklara paralel olarak bu bakanlıkta da mevcudolması gerekir.

Bakanlık müşavirliğinin çıkarılmasını arzu etmekteyiz. Esasen bakanlık müşavirliğinin fonksiyonu bugün bütün bakanlıklarda nedir, ne gibi görevler yapar? Tam mânasiyle ortaya çıkmış değildir. Bunun kanun maddesinde bulunması da mahzurludur. Eğer bir zaruret mevcut ise, aşağıdaki diğer maddede bakana verilmiş olan yetkiyle bu mahzur ortadan kaldırılabilecektir. Gerekiyorsa, bakan kendi onayı ile, lüzum görüyorsa bu üniteyi teşkil edebilecektir.

Teftiş Kurulu Başkanlığı kalacaktır, Hukuk Müşavirliği kalacaktır.

Teknik ve Plânlama Koordinasyon Kurulu Başkanlığının çıkarılmasını teklif etmekteyiz. Çünkü, anafonksiyonlar genel müdürlüklerde toplanmaktadır. Esasen, bakanlığın ihtisas üniteleri olarak bu genel müdürlükler mevcuttur. Bunun dışında eğer yine böyle bir üniteye, böyle bir kurula ihtiyaç varsa, bakanın onayıyla bu kurul teşkil edilebilir.

Toprak ve iskân İşleri Genel Müdürlüğü kalacaktır. Yol, içme Suyu ve Elektrik İşleri Genel Müdürlüğü kalacaktır. Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Genel Müdürlüğü kalacaktır. Köy Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü kalacaktır.

Basın - Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı, İdari ve Malî İşler Dairesi Başkanlığı ayrı ayrı iki ünite. Yine bakanlığın göreceği lüzum üzerine ve iş hacmi nazarı dikkate alınarak ve iş nevi çeşitliliği nazarı dikkate alınarak, bakanın onayıyla bu daireler aynen muhafaza edilebilir veya değişik şekilde bugüne kadar ki tatbikat sonucundan elde edilen duruma göre bu üniteler yeniden düzenlenebilir. Bu iki ünitenin de maddeden çıkarılmasını teklif etmekteyiz.

Ayrıca, 4 ncü ve 5 nci maddelerde bu teklifimize paralel olarak bazı değişiklikler istemekteyiz. Bunun esası, 3 ncü maddede tadadedilen genel müdürlüklerin dışında, yan kuruluş olarak, müşavir kuruluş olarak, yardımcı kuruluş olarak muhafaza edilmesi zarurî bulunan veya yeniden ihdası gereken ünitelerin - ki, ihtiyaca

göre bunlar küçük tutulabilir veya daha geniş tutulabilir - bakanın onayıyla teşkil edilecektir ve ilerideki reorganizasyon çalışmalarında, bakanlıklara verilecek yeni şekillere bu bakanlığın daha kolay uyması mümkün olacaktır.

Ayrıca, maddenin matlabında «Teşkilât» deniyor, başka yerlerde «kuruluş» olarak geçiyor. Bugüne kadarki teşkilât kanunlarında bu, «kuruluş» kelimesiyle ifade edilmektedir. Bunun da «kuruluş» şeklinde düzeltilmesini teklif etmekteyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Aygün, buyurun efendim.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Sayın Başkan değerli arkadaşlarım;

Bugün bu parlâmentoda vazife gören arkadaşlarımdan, zannediyorum, bir kişi yok ki, bakanlık teşkilâtından, bakanlık teşkilâtındaki kadro şişkinliğinden şikâyetçi olmasın.

Kanunun son kısmındaki cetvel, öyle zannediyorum 3 ncü maddeyle ilgilidir, teşkilâta ilgilidir. Eğer ben yanlış anlamıyorsam. Son kısmındaki cetvel, 3 ncü maddeyle ilgili, müsteşarlık, özel kalem ve sair kuruluşla ilgili kadrolar. Çünkü, cetvelin hangi maddeye aid olduğu hususunda kanunda bir yer bulamadım. Açıkça ifade ediyorum; kuruluş cetvelleri 3 ncü madde ile ilgili. Eğer varsa, başka bir yerinde bu cetvelle ilgili bu husus, komisyon beni aydınlatırsa memnun olurum.

Bütün mesele, bizim anladığımıza göre, çerçeve kanunun ne zaman çıkacağına bilinmemesidir. Çerçeve kanun ne zaman çıkacak? Bu, meçhul. Ancak, Köy İşleri Bakanlığının 3 ncü maddesindeki sıralanan teşkilâta ilgili fıkralar kanunun son kısmında bir cetvelle kadrolaştırılmış bulunmaktadır. Bu kadrolar tamamen şişirilmiştir. Açıklamak suretiyle bunları birer birer izah edeceğim.

Bu bakımdan, Köy İşleri Bakanlığı bu kanunun 3 ncü maddesiyle ilgili cetvelleri çeksinler. Yanlışımız varsa...

KÖY İŞLERİ BAKANİ CEVDET AYKAN — Efendim, yeni tasarıda da cetvel var, o tarafta değiştirmiş.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Peki efendim. Komisyon bir şeyi izah ederse sözümü bitirip gideceğim. Eğer cetveller ilişik değilse mesele yok.

KÖY İŞLERİ BAKANİ CEVDET AYKAN

— Cetveller yok, onlar yanlış.

BAŞKAN — Yokmuş efendim.

SALİH AYGÜN (Devamla) — O halde, bu cetveller ilişik bulunmadığına göre, Yüksek Komisyon bu teşkilâtı nasıl tanzim edecektir? Bu hususu izah ederlerse memnun kalırım.

Söz hakkım mahfuz olmak üzere burada konuşmamı bitiriyorum, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Başka söz istiyen sayın üye?

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Öner-gemi izah etmek üzere söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Tosyah.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Köy İşleri Bakanlığımızın asli görevini, köyün kalkınması için «köye yol, köye içme suyu, köye elektrik getirmek» şeklinde diğer mühim vazifeleri yanında hülâsa edebiliriz.

Muhterem arkadaşlarım, 3 ncü maddenin 8 ncü fıkrasında «YSE» rumuzlarıyla şekillenen YSE Genel Müdürlüğünün bütün Türkiye'nin köy yollarını yapmaya, bütün Türkiye'nin köylerinin içme suyunu getirmeye, bütün Türkiye'nin köylerine elektrik getirmeye ve orada elektriği çeşitli hizmetlere tatbik etmeye kapasitesi kâfi değildir. Bir insanın yaradılışı, mantalitesi, kafası kâfi değildir. Teşkilât prensiplerine aykırıdır. Köy elektriğinden mesul olan bir genel müdürlük, Köy içme sularından mesul olan bir genel müdürlük olmalıdır. Köy yolları yapımından, bakımından mesul bir köy yolları genel müdürlüğü olmalıdır.

Genel Müdürlüğün çalışmalarını yakından takib ediyoruz, memnunuz. Fakat, çıkışmasına, yetişmesine, üstesinden gelmesine imkân yoktur.

Ben, yol, su ve elektrik işlerinin üç ayrı genel müdürlük halinde bu teşkilât kanununda yer alması için bir önerge veriyorum, takdir Yüce Meclisindir.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Yazıcıoğlu, buyurun efendim.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Çankırı) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım, biraz önce değerli arkadaşlarımızın değindiği gibi, Köy İşleri Bakanlığı Teşkilât Kanununda kadrolar cidden şişirilmiştir. Özellikle, son yıllarda bakanlık merkez örgütlerinde gördüğümüz

«müşavirlik», «bakanlık müşavirliği» kavramı çok değişik şekillerde kullanılmakta ve istismar edilmektedir. Burada görüyoruz, 6 tane bakanlık müşaviri kadrosu veriliyor.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Personel Kanunu bunları kaldırdı.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Devamla) — Kaldırdı ama, bir çelişki daha oluyor. Bakanız, «müşteşar ve müşavir» kelimeleri aynı kökten gelmiştir. «Müşteşar» kelimesi Bakanın «müşavir ve yardımcısı» anlamındadır.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Kanun metninde yok.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Devamla) — Sayın Bakan, kanun metninde olmadığını bu yuruyorlar; «müşavir» kelimesi burada yok, ama kadroda müşavir olarak teşkilâta adam alınıyor...

SÜLEYMAN MUTLU (Afyon Karahisar) — Seçim zedeler.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Devamla) — Evet, Sayın Mutlu'nun yerinden buyurduğu gibi, bir dereceye kadar belki seçim zedeler, korunmak amacıyla bir dereceye kadar da bakanlığın üst kademelerindeki görevlileri başka yerlere uzaklaştırmada kolaylık olması amacıyla böyle bir yöne gidilmiştir.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Bozuk kafa yeridir.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Devamla) — Ne yeri olursa olsun, ortada bir gerçek var. Özellikle reform yapmak amacıyla görev almış bir Hükümet, kaçamak yollu bir madde getirmemelidir. Bu madde en güzel şeklini almıştır. Kamu görevlerinde önemli olan verimlilik, müessiriyet ve tasarruftur. Burada verim sağlanmıyorsa, müessiriyet yoksa, hiç değilse tasarrufa gidilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, her bakanlıkta 6 tane müşavirlik var. Size bir gerçek söyleyeyim, bir de müşavir yardımcısı var, bunu geçenlerde Millî Eğitim Bakanlığında öğrendim, 4 tane müşavir yardımcısı var. O neyse onu da bilmiyorum, ne işe yarar, hiç haberim yok. Dereceleri de 3 ncü dereceden aşağı düşüyor. Bunların hesabını yaptım; şöyle böyle Türkiye'ye yıllık 25 - 30 milyon Türk Lirası külfet yüküyor.

Değerli arkadaşlarım, kendi çevremden misal vereceğim : Irmak Bucuğunda 27 köy acı

su içmektedir ve bu köylere gidecek suyun proje tutarı 7 milyon liradır. Eğer bakanlıklardan bu türlü müşavirleri kaldırırsak, benim 27 köyümün, demek ki, 4 katı köye daha, hiç değilse 100 köye su gidecektir. Bu işle görevli bir bakanlıkta hiç olmazsa bu israfa gidilmemelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurun Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Muhterem arkadaşlar; Köy İşleri Bakanlığı Kuruluş Kanunu, iki defa komisyonumuza iade edilmesi dolayısıyla iki rapor hazırlanmış ve sevk tarihinden sonra Personel Kanununda yapılan değişiklik bilhassa nazarı dikkate alınmak suretiyle son rapor tanzim edilmiştir. Bâzi arkadaşlarımızın, kanun üzerinde yanlış mütalâalar serdetmeleri ve değişiklikler üzerinde yanlış misaller göstermeleri neticesinde burada izahat vermek zarureti hâsıl olmuştur.

1327 sayılı Kanunla kadroların nasıl tevzi edileceği tesbit edilmiştir. Kanun, daha evvel sevk edildiği için, ilk sevk edilmiş şeklinin arkasında, Kuruluş Kanununa göre getirilmek istenen personelin kadro ve cetvelleri gösterilmekte idi. Bu mahzur ortadan kalkmış olup, arkadaşlarımızın tekrar bu mevzuda izahat istemeleri neticesinde durumu arz ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım; Sayın Danışman arkadaşlarımızın bahsettiği, Kuruluş Kanununa getirilmek istenen hususlar ve üzerindeki mütalâalar yerindedir. Komisyonumuz ilk önce kendisine verilen tasarı üzerinde vâkı çalışmalar neticesi hazırlanmış olduğu raporun komisyonumuza iadesi üzerine buradaki konuşmalar dikkate alınmak suretiyle ikinci rapor hazırlanmıştır. Sayın Danışman'ın konuşmasında zikrettikleri geniş etüt ve araştırmayı müstenidolan MEHTAP Projesi ve ona dayalı bir çalışma neticesinde, 33 madde ile 2 geçici madde halinde iken, 21 maddeye kadar indirilmiş olup, tasarı, bahsettikleri MEHTAP Projesine uygun olarak hazırlanmıştır.

Diğer arkadaşlarımızın ileri sürdükleri YSE Genel Müdürlüğü'nün üç ayrı genel müdürlük haline getirilmesi teklifleri üzerinde de müzakereler yapılmıştır. Bahsettikleri şekilde avrılması halinde her hizmet için bir genel müdür-

lüğün kurulması gibi, burada şikâyetçisi olduğumuz kadro şişkinliği ve geniş kuruluşlara gidilme fikrine tezat teşkil etmektedir.

Bu itibarla, arkadaşlarımızın burada serd ettikleri bütün endişeler, komisyonumuzca derinliğine müzakere edilmiş ve teknik elemanlardan izahat alınarak metin hazırlanmıştır. Bunun haricinde yapılmak istenen tekliflere komisyonumuz katılmamaktadır. Reylerinizin bu yolda verilmesini saygılarımla arz ederim.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Sorum var efendim.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın komisyon, bir dakika efendim soru var. Buyurun Sayın Aygün.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Bizim anlayışımıza göre; Pérsonel Kanununda kadro konusu, Teşkilât Kanununun şişirilen kadroları ile ilgili değildir. Bu, Bütçe Kanunu ile geldiği zaman, mevcut Teşkilât Kanununda bulunan memura hangi kadronun tahsis edileceğine aittir. Belki yanlış düşünüyoruz; fakat bizim görüşümüze göre, bu tatbikat yanlıştır.

Köy İşleri Bakanlığı Teşkilât Kanunu yapıldığı zaman, Teşkilât Kanunu ile kaç tane müsteşar, kaç tane müsteşar muavini çalıştırılacağıнын tesbit edilmesi gerekir. Ve Bütçe Kanunu ile de müsteşar ve müsteşar muavinlerine hangi kadronun, hangi derecenin verileceğinin, - bahsettiğim husus çalışma yeri kadrosu değil, tabiiyle maaş kadrosudur - müsteşar verilecek görev ve yetkisinin tesbiti gerekmektedir.

Bu bakımdan, Teşkilât Kanunundaki sınıflama ile Personel Kanunundaki kadronun, Yüksek Komisyonun düşündüğü şekilde olmadığı kanısındayız. Acaba Yüksek Komisyon bu hususta ne düşünmektedir?

BAŞKAN — Buyurun sayın komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Devamla) — Sayın Başkan, memurların derece ve alacağı maaş kadrolarının tanziminin bakanlıklardaki kuruluşlara göre olmadığı, Personel Kanununda bunun nasıl yapılacağı, her Bakanlık tekliflerinin nerede, nasıl konulacağı arız amik belirtilmiştir. Bu itibarla kadro meselesi, Kuruluş Kanunu ile halledilmemekte olup, bu husus ayrıca Personel

Kanununa tabi olmaktadır. Bu itibarla arkadaşımızın cevabı sualinin içindedir.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

Buyurun Sayın Şener.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; görüşülmekte olan Köy İşleri Bakanlığı Teşkilât Kanununun üçüncü maddesi münasebetiyle bâzı mütalâamı sunmak üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Üçüncü maddenin üçüncü fıkrası ile bakanlık müşavirlikleri doğrudan doğruya Bakanlığa bağlı kılınmaktadır. Ekseri ahvalde Bakanın onayı alınmak suretiyle umum müdür müşavirlikleri de ihdas edilmektedir.

Bir arkadaşımızın ifade ettiği gibi, bakanlık müşavirlikleri bugün Türkiye'de bir enflasyon haline gelmiştir. Hükümetler sık sık değiştiği için bakanlık müşavirliği - Maliye Bakanlığı hariç - bir kızak yeri haline getirilmektedir. Bu tâbirin benden duyulmaması daha iyi idi; ama zabitlara da geçirmeye mecburum.

Bakanlık müşavirliğinin imza yetkisi yoktur, sadece verilen bir dosyayı tetkik eder veya verilen bir vazifeyi yapar. Hani, «elâ gözün iyidir», «idare et» mahiyetinde kimsesi olanlar «bakanlık başmüşaviri» kimsesi olmıyan da «umum müdürlük müşaviri» şeklinde istihdam edilmektedirler. Bu, her bakanlıkta böyledir. Ben öyle bakanlıklar bilirim ki, umum müdürlükler de dâhil olmak üzere, yüz küsur müşavirliği vardır. Fakat, bu maddenin buraya konması zarureti vardır.

Büyük Millet Meclisinde kapalı olacak her hangi bir iş yoktur, açık ifade edelim. Bir bakanın, elbette ki, Mükümetinin programını icra edecek olan müsteşarla ahenkli çalışması her zaman mümkün değildir. Onu nereye alacaktır? Aynı seviyede bulunan bakanlık müşavirliğine alması zarureti vardır. Onun için bu maddenin ve bu yerin mutlâka zarureti vardır ve olması gerekir. Temenni ederim ki, Köy İşleri Bakanı, ister bugünkü, ister gelecekteki olsun, bunu iyi şekilde kullansın.

Yine üçüncü maddenin 12 nci fıkrasında; «İdari ve Malî İşler Dairesi Başkanlığı» zikredilmektedir.

Bir önerge verdim; Komisyon lütfeder, iştiyak ederse iyi olacağını zannediyorum. Her

dairenin bir levazım müdürlüğü vardır. Bura-ya bir «levâzım müdürlüğü» kelimesi konur ise, bu daire başkanlığının emri altında şube halinde bir levâzım müdürlüğü meydana getirilmiş olacaktır. Ki, Köy İşleri Bakanlığının levazım müdürlüğü en büyük levâzım müdürlüklerinden olacak olan bir yerdir.

Üçüncü olarak aynı maddenin 13 ncu fıkrasını eleştiriyorum; «Özlük İşleri Müdürlüğü» diyor.

Muhterem arkadaşlarım; hasbelkader özlük işlerinde bulunan bir arkadaşınız olarak ifade edeyim: Eğer, bendenizi tasvıbedeceğinizi bilmiş olsam bunu «umum müdürlük» olarak teklif ederim. Ama, «Daire başkanlığı» olarak değiştirilmesi için bir önerge verdim. Özlük işleri müdürlüğü, doğrudan doğruya Bakana bağlıdır, hiçbir umum müdürlük emrinde değildir.

Bir umum müdür bir teklifte bulunacak ve diyecek ki, falan yerde bulunan müdürü ben falan yere şu sebeple atamak istiyorum. Bu, nereye gelecek? Özlük işlerine gelecek. Bu, umum müdürün teknik teklifidir. Bunu kabul edip etmeme keyfiyeti için - buradaki tâbirle - özlük işleri müdürü, esas gizli dosyasını açacaktır. Umum müdürlükçe teklif edilen bu kişinin buraya lâyük olup olmadığı hususunu bakana umum müdür getirmeyecek, özlük işleri müdürü getirecektir. Kim getirecek? Özlük işleri müdürü imzasını atmak suretiyle getirecek ve tâyin edilip edilmemesi keyfiyeti ondan sonra tekâmül edecek. Bakan tarafından reddedilirse veyahut da kurulmuş olan komisyon tarafından reddedilirse tâyin keyfiyeti tekâmül etmeyecektir. Burada her halde bir tâyin yönetmeliğinin yapılması lâzımdır. Aksi takdirde, küçük bir şube müdürlüğü halinde özlük işleri müdürlüğünü ihdas edeceksiniz ve ondan sonra bir umum müdür, «efendim nasıl olur, şube müdürü kimdir ki, benim yaptığım teklifi ve kile getirecek» diyecektir. Böyledir ve usûl budur değerli arkadaşlarım. Bir zâtişleri müdürü, doğrudan doğruya burada zikredilen Toprak - İskân İşleri Genel Müdürü, YSE Genel Müdürü ve saire, kimin olursa olsun, tekliflerini doğrudan doğruya bakana götürecektir ve tekâmülünü temin edecektir. O halde, bunu, bir şube halinde bırakırsanız, buradaki fonksiyonu umum müdürler nezdinde iyi olmaz. Çünkü, aynı zaamnda birinci derecede tezkiye âmiridir.

Bir YSE bölge müdürünü tâyin ederken umum müdür nereye yazacak Bakana değil, yanlış anlamıyalım, bakanlığa diye yazacak ve özlük işlerine gelecek. Özlük işleri bir şube müdürü, adam küçümsenecek.

Onun için ben, eğer teklifimin kabul edileceğini bilse idim, «umum müdürlük» derdim, öyle teklif ederdim. Zira, işlerinde umum müdürlüktür, Sağlık Bakanlığında, Millî Eğitimde, Maliyede umum müdürlüktür. O halde bir umum müdürlük olmadan hiç olmazsa bir daire haline getirilmesi ve ondan sonra özlük işlerinde bulunan kısımların da şube müdürlükleri halinde çalıştırılması zarureti ve böyle olmasında da büyük faydalar vardır.

Saygılar arz ederim.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN
— Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.
KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN
— Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Sayın Rifkî Danışman'ın değerli konuşması üzerine birkaç cümle söylemeyi tasarlamıştım; fakat konular değişince, bu kanunun hazırlanmasında harcanan emeği birkaç cümle ile sizlere arz etmeyi, konuşmaların bundan sonraki seyri için yararlı düşündüm.

Köy İşleri Bakanlığı kurulalı sekiz yıl olmasına rağmen, halen teşkilât kanunu yoktur. Lûtfeder, bu Bakanlığa, bugünkü çalışmanızla teşkilât kanununa kavuşturursanız, köye gidecek hizmetlerde ve bu Bakanlıkta çalışan personele gelişmeler sağlayacak ve köye dönük hizmetleri daha da geliştireceksiniz.

Müsaadenizle bir gerçeği arz etmek istiyorum. Bu Meclislerden en son çıkan bakanlık teşkilât kanunu, 1963 yılında çıkmıştır. 1963 yılından bu yana bu Meclislerden bir teşkilât kanunu çıkamamıştır. Ben şahsan, Bakanlığa atandığımdan bu yana, en çok emeği ve en çok çabayı bu kanunun çıkarılmasına harcadım. Bir kanunu çıkarmanın, özellikle bir Teşkilât Kanununu çıkarmanın ne kadar güç olduğunu bu çabam bana öğretti. Yalnız, bu tasarı her yönü ile ciddî şekilde incelenmiş ve huzurunuzda, mevcut imkânlar içerisinde en iyi bir kanun tasarısının getirilmesi için çaba harcanmıştır. Bu kanun tasarısı komisyonda iki defa, - ikişer günden dört gün olmak üzere - her yönü ile

tartışılmış ve komisyon tarafından çağrılan Devlet'in üst kademelerindeki uzmanları bu kanun tasarısı ile ilgili olarak dinlenmiştir. Ayrıca, Orta - Doğu Âme İdaresi Enstitüsünün bu kanunla ilgili görüşü alınmıştır ve huzurunuzda bulunan tasarı bu enstitünün değerli katkısı ile bu hale getirilmiştir.

Sayın Rıfki Danışman arkadaşımızın değindiği üzere, Mehtap progesi, Teşkilât kanunlarının tadadını yaptığı zaman; mevcut Teşkilât kanunlarının görevleri yönünden beraberlik olmadığını tesbit etmekte ve ayrıca yine bu proje, kuruluş kanunlarında, birimlerin sayılması yönünden değişiklikler olduğunu tesbit etmektedir. Bütün alternatifleri düşünerek biz bu tasarımı bu hale getirebildik. Sayın Danışman arkadaşımızın söylediklerinde ağırlık vardır; «Bakanlık müşavirliği» deyiimi kullanılabilir, kullanılmaz; tabii lehte ve aleyhte bir değerlendirme yaptıktan sonra Meclisin bu şekilde kabul etmesinde yarar olduğunu düşündük.

Bir arkadaşımız, bütün genel müdürlüklerin yahut da bakanlık birimlerinin görevlerinin sayılması ve kadrolarının tesbit edilmesi lâzım geldiğini beyan ettiler.

Bize verilen teknik bilgiye göre, bu yönde bir sınırlama ilerideki gelişmeler içerisinde bir sakınca olarak ortaya çıkmaktadır. Demin arz etmiştim, sekiz yıl içerisinde bu Meclisten bir bakanlık Teşkilât Kanunu çıkamamıştır. Bir bakanlığın Teşkilât Kanunu; çıktıktan 10 yıl sonra, bazan 20 yıl sonra yapılan pek çok ilâvelerle tanınmaz bir hale geliyor. Orta - Doğu Âme İdaresi Enstitüsünün bize yaptığı telkinler, Teşkilât kanunu tasarısında gerek görevlerle ilgili, gerek kuruluşla ilgili elâstikiyeti sağlamak yönünde olmuştur ki, huzurunuzda bulunan kanun tasarısı da bu esriye göre hazırlanmıştır.

İdaremize, Personel Kanunu ve yeni bütçe uygulaması yeni anlayışlar getirmiştir. Birkaç cümle ile bu hususa değinmemе müsaadenizi rica ederim.

Personel Kanunu, özellikle yönetici kadronun tesbit ve tâyininde, yahut da yüksek yöneticilere hangi kadronun verileceği hususundaki yetkiyi Bakanlar Kuruluna tanımıştır. Yani, müsteşara, müsteşar yardımcısına yahut belli bir genel müdüre ilk dört derecenin hangisi ve-

rilecektir, Personel Kanununa göre bunu tâyin etmek yetkisi Bakanlar Kuruluna aittir.

Ayrıca, bütçemiz ağır ağır fonksiyonel bütçeye doğru gitmektedir. Bu yıl bütçe, program - bütçe niteliğinde olacaktır. Bu da, bir bakanlığa yahut da bir kamu kuruluşuna bütçeden para ayrılmadan önce, bu kuruluşun ne yapacağıının, bu parayı hangi hizmet için kullanacağıının tesbit edilmesini öngörmektedir. Onun için bir Bakanlığın Kuruluş Kanununda her hangi bir görev sayılsa dahi, bu göreve bütçede para konulmadığı zaman o fonksiyon kendiliğinden işlememektedir. Ayrıca, Personel Kanununun genel uygulamasına göre, «müşavir ya da genel müdüre şu kadro verilir, bakanlıklar şu kadar yöneticiden kurulur» tarzında bir deyiimi eklemek de yine uygulamada geçerli bir husus değildir. Bu yöndeki konuşmalara belki bir açıklık getirir düşüncesiyle bu kısa izahatı yapmayı faydalı gördüm.

Sayın milletvekilleri, lütfeder de bugün mensubu olduğum Bakanlığın Teşkilât Kanununa kavuşturursanız, çok samimî inancım odur ki, bu sizin büyük bir eseriniz, büyük bir hizmetiniz olacaktır ve Köy İşleri Bakanlığın bu kanunla emniyete, güvene kavuşacaktır; sizin çok değer verdiğiniz köy hizmetleri daha belirli olacaktır, daha etkili olacaktır. Ayrıca, bu konuşmamı bu hususta da ricada bulunmak için kullanmış olmak isterim.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Salih Aygün, buyurun.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Bâzi hususların zapta geçmesinde favda mülahaza ettiğim için tekrar sizlerin huzuruna çıkmış bulunuyorum.

657 sayılı Kanun gayet açık, olarak hangi memuriyete hangi derecenin verileceğini tesbit etmiştir. Adı üstünde görüşmekte olduğumuz kanun bir Teşkilât Kanunudur. Burada kadroları tesbit etmezseniz, bu bakanlıkları politikadan kurtaramazsınız. Bugün A. P. iktidarda olabilir, yarın, öbür gün C. H. P., M. G. P. veya D. P. iktidarda olabilir. Sayın arkadaşlarım gayet güzel izah ettiler; müşavirlikler kızak yeridir. Aslında üç müşavirliğe lüzum varsa, on müşavirlik ihdas ederseniz, bu da bütçe kanunu ile Meclisten geçer. Bütçelerin Meclislerde na-

sıl müzakere edildiği meydandadır. Öğretmenlerin ücretini bile geçirirken burada gaflete düştük, onlara şimdi üç türlü ücret veriyoruz. Bu bakımdan tarih huzurunda, millet huzurunda Sayın Bakanı uyarıyorum; bu kadrolar tesbit edildiği takdirde teşkilât politikanın dışına itilecek, adam kayırmalara imkân verilmeyecek ve bu müessese ıslah edilmiş olacaktır. Benim bu hususta söyleyeceğim sözler bundan ibarettir.

Bir noktaya daha temas etmek isterim. Bu maddede dokuzuncu sırada «Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Genel Müdürlüğü» var. Bu konuda ben bir tahrir hazırlamıştım, maalesef tahririm bâzı sebeplerle kayboldu. Benim arz etmek istediğim şudur: Köylerde kadim intifa hakkı devam ettiğine göre, bu sulama işlerini nasıl tesbit edeceksiniz, nasıl teşkilâtlandıracaksınız? Ben Sayın Bakanımızı ikaz ettim, dedim ki, köylerde sulama işleri çok önemlidir, bu yüzden köylü vatandaşlar ve köyler birbirine düşerler... Bugünkü şartlara göre köy sulama işlerini, meselâ dört köyde suyun intifa şeklini tanzim etme yetkisini bakanlık kendi uhdesine alsın. İşte burada Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Genel Müdürlüğü var. Maalesef, benim anlayışına göre, burada bu noksan çıkıyor.

Benim arz etmek istediklerim bunlardan ibarettir, başka bir şey söylemiyorum, sadece Sayın Bakan arkadaşımızı uyarıyorum. Sayın Bakan arkadaşımızı uyarıyorum. Sayın Bakan arkadaşımız eğer teşkilâtı çakarsa, yani kadroları tesbit ederse bakanlığın politikanın dışına itecek, hiç kimse tekrar tâyin ve nakiller yapamayacak ve o Teşkilât Kanununa göre de bütçeye cetvelleri eklenmek suretiyle kadrolar alınacak, arkadaşlardan terfi edenler olacak, fakat yeni kadrolar ihdas edilmeyecektir.

Bu hususu bilhassa sayın parlömanter arkadaşlarıma duyurmayı vazife saydım, Sayın Bakanım da bu hususa dikkat ederse derhalde faydalı olur kanaatindeyim, ama kabul eder, ama kabul etmez. Bu, tabîî bir düşünce meselesidir. anlayış meselesidir.

Yüksek Heyetinize saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Şener, buyurun.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Özür dileyerek huzuruza çıkıyorum. Me-sele, Sayın Salih Aygün arkadaşımızın ifade ettiği şekilde değildir. 657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanunla değiştirilen ve zannedersen 33 ncü maddesine göre, ilgili her daire Devlet Personel Dairesine her sene kadro teklif eder ve kadrolar, Devlet Personel Dairesinin mütalâası alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı tarafından verilir. Eskiden Tarım Bakanlığının müsteşarı 125 lira aslı maaşlı idi. Bu, her sene bütçeden geçer ve verilirdi. Şimdi öyle değildir ve bu iş tamamen kaldırılmıştır. Dikkat buyurulursa birinci teklifte, eski kanun hükümlerine göre cetveller arkasında ekli idi, ama şimdiki teklifte yoktur. Yani, şimdi, «Köy İşleri Bakanı sen müsteşarına ne vereceksin, kaç tane müşavir kadrosu istiyorsun» gibi konular yoktur. Köy İşleri Bakanlığı ileride Devlet Personel Dairesine gerekçe göstermek suretiyle müracaat edecek, diyecek ki, şu şu şu derecelerden bana beş tane müşavirlik kadrosu veriniz. Bunun üzerine Devlet Personel Dairesi gerekli tetkikini yapacak, diyecek ki, hayır, vermiyorum. Mütalâa menfi olunca orada bitmiyor. Maliye Bakanlığına gelecek ve Maliye Bakanlığı bu kadroların verilip verilmemesini karara bağlayacak.

Şimdi, ben kendi mesleğimden bir misal vereyim. Bu sene ziraat fakültelerinden mezun olmuş yüzlerce kişi Tarım Bakanlığının kapısında beklemektedir, kadro yok, tâyinleri yapılmıyor. Veterinerlerin durumu aynıdır, orman mühendislerinin de durumu aynıdır, ama eskiden öyle değildi. Eskiden 2919 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine göre, Devlet okutmuş olduğu her talebeyi mezun olunca mutlaka tâyin etmekle mükellefti. O da Anayasaya aykırı idi, özlük işlerine sayılmıyordu, ama şimdi öyle değil. Şimdi gidiniz YSE Genel Müdürlüğüne; «kadro yoktur, tâyin edemem» der. Gidin, Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğüne, «kadro yoktur, Devlet Personel Dairesinden istedim, Maliye Bakanlığı müsaade ederse kadro alacağız» der. Onun için siz burada kadroları tesbit ederseniz 1327 sayılı Kanuna aykırı bir iş yapmış olursunuz ve zaten bu mümkün değildir, burada bunlar belirtilemez.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Başka konuşmak isteyen olmadıği cihetle verilmiş bulunan değişiklik önermelerini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Tasarının 3 ncü madde matlahına «teşkilât» kelimesi yerine «kuruluş» tâbirinin konmasını arz ve teklif ederim.

Erzurum
Rıfki Danışman

Sayın Başkanlığa

3 ncü maddenin 2 nci bendinin metinden çıkarılmasını öneriyorum.

Önerimi ayrıca açıklayacağımın da göz önünde tutulmasını dilerim.

Saygılarımla.

İçel Milletvekili
Turhan Özgüner

Sayın Başkanlığa

Köy İşleri Bakanlığı kuruluş kanunu tasarısının 3 ncü maddesinin 3, 6, 11, 12 nci fıkralarının maddeden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Erzurum
Rıfki Danışman

Sayın Başkanlığa

3 ncü maddedeki «müşavirlik» sözcüğü yerine «danışman» sözcüğünün kabul edilmesini öneriyorum.

Saygılarımla.

Önergemi ayrıca açıklayacağım.

İçel Milletvekili
Turhan Özgüner

Sayın Millet Meclisi Başkanlığına

Köy İşleri Bakanlığı Kanunu 3 ncü maddenin 8 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Kastamonu
Hasan Tosyalı

Fıkra 8. Köy yolları, Köy İçme Suları, Köy Elektrifikasyonu genel müdürlükleri.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 3 ncü maddenin 12 ncü fıkrasının aşağıda ifade edilen şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Trabzon Milletvekili
Ahmet Şener

12. İdari, Malî ve Levâzım İşleri Dairesi Başkanlığı.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 3 ncü maddenin 13 ncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Trabzon

Ahmet Şener

«Fıkra 13. Özlük İşleri Dairesi Başkanlığı.»

Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy İşleri Bakanlığı kanun tasarısının 3 ncü maddesinde teşkilât bölümünde «Köy hayvancılığını geliştirme, araştırma genel müdürlüğü» adı ile 14 ncü fıkra olarak eklenmesini arz ve teklif ederim.

Afyon Karahisar
Süleyman Mutlu

T. B. M. Meclisi Sayın Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy İşleri Bakanlığı kanun tasarısının 3 ncü maddesinin 13 ncü fıkrasından sonra aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

Kars
Musa Doğan

- Köy hayvancılığını geliştirme ve hayvan ürünlerini değerlendirme genel müdürlüğü -
BAŞKAN — Bu, «Millet Meclisi Başkanlığına» şeklinde olacaktır.

Önergeler okunmuştur. Aykırılık derecesine göre yeniden okutup muameleye koyacağım efendim.

(Erzurum Milletvekili Rıfki Danışman'ın birinci önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Sayın Komisyon katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — İştirak ediyoruz efendim.

BAŞKAN — İştirak ediyorsunuz. Sayın Hükümet?..

KÖY İŞLERİ BAKANİ CEVDET AYKAN — İştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve Hükümet katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, tâbirin «kuruluşlar» olması lâzımdır.

BAŞKAN — Önergede ne yazıyor efendim?

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

(Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in birinci önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Komisyon, Hükümet katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

(Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in ikinci önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Komisyon, Hükümet katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

(Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu'nun önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Aynı mahiyette bir önerge daha var, onu da okutup ikisini birden muameleyle koyacağız.

(Kars Milletvekili Musa Doğan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

MUSA DOĞAN (Kars) — Söz istiyorum.

SÜLEYMAN MUTLU (Afyon Karahisar) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet iştirak etmiyor. Buyurun Musa Doğan.

SÜLEYMAN MUTLU (Afyon Karahisar)

— Ben de söz istedim.

BAŞKAN — Önce Musa Doğan'a söz verdim. Size de söz veririm. Önergeler ayrı ayrı olduğu için size de vereceğim.

MUSA DOĞAN (Kars) — Sayın Başkan, aziz arkadaşlar,

Bir Köy İşleri Bakanlığı mevcuttur, görüştüğümüz mevzu da Köy İşleri Bakanlığı ile ilgilidir. Köylümüzün hangisine sorsanız; bana ne Dışişleri Bakanlığından, İçişleri Bakanlığından, şu bakanlıktan, bu bakanlıktan, bütün işlerim Köy İşleri Bakanlığında döner, der.

Şimdi biz kürsüye gelmeden evvel bâzı arkadaşlarım, bu işlerin tarımla ilgisi vardır, Köy İşleri Bakanlığı ile önergenizin ne ilgisi var, dediler.

Şimdi beyler, Köy İşleri Bakanlığı'nın hedefi; köyü ve köylüyü kalkındırmak, köye girmek, her halde ilmî bir şekilde köye girmektir. Durum böyle olunca, köyü ve köylüyü ne ile kalkındıracağız? Köyün ve köylünün köyde % 70 % 80 iştigal ettiği mevzuu ele almakla kalkındıracağız. Nedir bu mevzu? Türkiye'mizde bilhassa geri kalmış bölgelerimizde % 90 hayvancılıktır.

Şimdi Tarım Bakanlığı ne yapıyor? Eğer Tarım Bakanlığına mensup bir genel müdür; Veteriner İşleri Genel Müdürü, Zirai İşler Genel Müdürü hattâ Yem Sanayi Genel Müdürü bu mevzua eğildim, deselerdi o zaman biz huzuruza çıkıp konuşamazdık.

Arkadaşlar, bir komisyonda görüşülürken, 1971 senesi programına Yem Sanayi, altı tane yem fabrikasını almıştır. Bu altı yem fabrikasının kurulduğu yerlere dikkatinizi çekerim; İzmit, İzmit İstanbul, Bursa.

Şimdi insafınıza sığınarak konuşuyorum, çok rica ederim beyler, Türkiye'de hayvancılığın köyde kesif olduğu bir vakıadır. Benim mensubolduğum vilâyetin yalnız büyükbaş hayvan mevcudu 2 100 000 küsurdur. Küçükbaş hayvanda da Konya'dan sonra Türkiye'de başta geliyor.

Şimdi benim, % 90 hayvancılıkla iştigal eden bölgeme sen yem sanayiini kurmayacaksın, götüreceksin efendim İzmit'te, Bursa'da, İstanbul'da kuracaksın. Ondan sonra da hizmet gidiyor, Tarım Bakanlığı var, köye hizmeti o

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — «Kuruluş» tur efendim.

BAŞKAN — Önergede «kuruluş» yazılmıştır ona göre muamele görecektir.

Diger önergeyi okutuyorum efendim.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in birinci önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Önergemi izah etmek istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim bulunduğunuz yerden izah ediniz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Efendim buradaki kuruluşlar sayılırken özel kalem müdürlüğü bir kuruluş olarak sayılmıştır. Bu bir kuruluş değildir. Bakanlığın bir özel kalemi bulunur, bu bir kademe kuruluş değildir. Bunu ayrıca burada bir bent olarak almanın bir gereği yoktur. Bunu belirtmek için önergemi verdim. Kademe bir kuruluş değildir.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

(Erzurum Milletvekili Rıfık Danışman'ın ikinci önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in ikinci önergesi tekrar okundu).

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Bütün kanunlarda «müşavirlik»

AHMET ŞENER (Trabzon) — «Danışman» muvakkattir.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu
KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Buyurun efendim izah ediniz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri,

Bu maddenin bir sözcüğünün iki yerde kullanılmasının kaldırılması için söz istemek gerekmezdi. Ben sayın komisyonun katılacağını ümidetmekteydim.

Arkadaşlarım, bir kanun yapıyoruz; bu kanun yeni bir kanun, bir kuruluş kanunudur. Eğer eski bir kanunda tadilat yapsak... Dikkat buyursanız burada «tadilat» kelimesini kullandım. Mesleğimizin icabı olarak konuşma dilimizde, ben ve benim gibi bazı hukukçu arkadaşlarım eski kelimeleri kullanırız, ama bazıları arı Türkçeyi konuşma dilinde kullanmaya muvaffak oluyorlar. Benim ise dilime pelesenk olmuş, hakikaten konuşmada arı Türkçeyi pek kullanamıyorum, ama yazı dilinde hiç olmazsa bunu yapmaya çalışıyoruz.

Arkadaşlarım, yeni bir kanun yapıyoruz. Yeni kanun yaparken «müşavirlik» gibi bir kelimeyi seçmenin gereği yoktur. Müşavirliğin karşılığı var mı? Ben «danışman» demişim de değerli arkadaşlarım, bu, bunun yerini karşılamaz diyorlar. Danışman, müşavirin yerini karşılamaz da ya neyi karşılar? Yani bunun artık kelime münakaşasını yapmıyalım. Burada bir sözcük, şu müşavir kelimesi, şu arı Türkçe ile kaleme alındığını zannettiğimiz şu Kanunda yama gibi durur. Ama bir kere müşavir kelimesi konulmuş, komisyonda da geçmiş, burada da bir önerge verilmiş Arkadaşlarım, usuldendir bazı önergeler reddedilir. Bunu da reddederiz ama, burada şu Kanunda «müşavirlik» kelimesi yama gibi durur. Günümüzde durmasa da yarın duracaktır. Bugün yaptığımız şu Kanunda, şu «müşavirlik» sözcüğü yerine «danışman» sözcüğünü getirsek daha gerekli olur.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

(Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın önergesi tekrar okundu).

götürecek. Köy İşleri Bakanlığında köylünün beklediği bazı şeyleri vermeyeceksin, kısacak-sın...

Şimdi tekrar insafınıza sığınıyorum.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Seni kıskırtıyorlar.

MUSA DOĞAN (Devamla) — Kars'lı kardeşim, sen Kars'ta neyin kurulduğunu bilmiyorsun. Neyin kurulduğunu bilsen bana bu sözü söylemezdin.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Senin kafan müsait değil ama...

MUSA DOĞAN (Devamla) — Senin gibi okumuş sapıkları tanırım, tımarhanelikleri bilirim.

BAŞKAN — Karşılıklı konuşmalıym efendim.

MUSA DOĞAN (Devamla) — Sayın Başkan müdahale ettiler de mecburen cevap veriyorum.

Ben senin yerinde olsam bu Mecliste kalmazdım. Allah beni senin gibi etmesin.

Şimdi benim istirhamım şu: Önergemde belirttiğim gibi, bilhassa geri kalmış bölgelerde köylünün % 90 ı işgal mevzuu olan hayvancılığı, Köy İşleri Bakanlığına bir genel müdürlük olarak hayvan ürünleriyle beraber bağlarsak bunda büyük fayda vardır.

Geçen gün Kars'ta süt fabrikasında bir toplantı olmuştu. Sayın Başkan. aziz arkadaşlar; süt sanayii, hayvan ürünlerini ve hayvancılığı değerlendirmek için kredi veriyor. Kredinin banka faizi % 10,5. Tefecilerle, mandracılar yani araçlar orada kahkaha ile güldüler. Dediler ki, «Nasıl olsa banka % 10,5 faiz ile kredi veriyor, biz bunu yine köylünün derisini yüze yüze sıkıntılı zamanında elinden alacağız.» Biz köylüyü böyle mi, kalkındıracağız? Köye suyu niye götürüyoruz, yolu niye götürüyoruz? Biz her köyde bir fabrika kuramayız, her köyde bir sanayi sahası kuramıyoruz. Bugün benim kanım odur ki, hayvancılıkla işgal eden bölgelerimizde bir fabrika kuracağımız yerde, hattâ hattâ, fabrikanın yerine her köye, her köylüye kültür ırkından iki hayvanı beslemesini, bakmasını öğretirsek, işte köyü ve köylüyü böyle kalkındırırız. Aksi halde bütün köylünün ümidinin % 90 nını bağladığı Köy İşleri Bakanlığına; yalnız suyu götür, yolu götür dersek, bununla bırakırsak ne Köy İşleri Bakanlığı gayesinde mu-

vaffak olmuş olur, ne de bugün vazifelerin dağılmış olduğu bir yerde meselâ, Karayolları bir tarafta, Devlet Su İşleri bir tarafta, TEK kurumu, Köy Elektrifikasyonu Kurumu bir tarafta.. Bu durumda köylü şaşımış ve bütün ümidini tekrar Köy İşleri Bakanlığına bağlamıştır.

Benim sizlerden istirhamım; bakınız benim vilâyetimde demin verdiğim hayvan miktarı bir vakıdır. Kaç tane veteriner vardır Kars ta?. 12 tane veteriner yoktur, beyefendiler, hatta öyle ilçelerimiz vardır ki, veterineri yoktur. Sen, hayvancılıkla ilgili bilgiyi bırak, hayvan sağlığını temin etmediğin bir bölgeye «Tarım Bakanlığı hizmet götürür» dersen ben gülerim. Tarım Bakanlığının hizmetleri bugün felce uğramıştır.

Önergeme iltifat etmenizi rica eder, saygılarımı sunarım.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Sayın Başkan, şahsıma satışma vardır. Müsaade ederseniz cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN — Şahsıma satışma vâkı olan sayın üyeye, satışmanın ne şekilde olduğunu beyan ettiği takdirde söz verilebilmektedir. Sizin de muhatabolduğunuz satışmanın ne şekilde olduğunu beyan etmeniz gerekmektedir.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Siz takibetmemiş olabilirsiniz, fakat şahsıma vâkı bir satışma vardır.

BAŞKAN — Başkanlığa «Siz takibetmemiş olabilirsiniz» şeklinde hitapta bulunmamanız icabeder. Zira, Başkanlık olarak durumu dikkatle takib ediyoruz, fakat satışmanın mahiyetini sizin ağzınızdan zapta geçirmeye mecbur olduğumdan satışmanın mahiyetini izah etmenizi istedim.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — «Senin yerinde olsam bu Mecliste durmam. Allah beni senin gibi yapmasın» demişlerdir.

BAŞKAN — Tamam efendim, size söz vereceğim.

Sayın Süleyman Mutlu, buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN MUTLU (Afyon Karahisar) — Muhterem milletvekilleri;

Bendeniz fazla vaktinizi almıyacağım, fakat Köy İşleri Bakanlığında veterinerlerle ilgili bir şubenin kurulması niçin isteniyor, bunu kısaca izah edeceğim.

Muhterem arkadaşlarım:

Bundan evvel kabul etmiş olduğumuz ikinci maddenin birinci fıkrasında «Tarımsal işletme binalarından» bahsedilmektedir. Orada, «Sosyal ve ekonomik şartlarına, yapı malzemesi imkânlarına uygun nitelikte köy konut, tarımsal işletme binaları ve sosyal tesislerin tiplerini araştırmak.» Mevzuu vardır.

Şimdi, bir bakanlıktaki, hayvan meskenlerini, hijyenik şartları bilmiyen bir kişi bu konutları nasıl tesbit eder, köylerin iklimine, hayvan ırk ve türlerine göre ne biçim bir plânlamaya gidebilir? İşte biz, bunların açıklığa kavuşturulması için 3 ncü maddenin sonuna 14 ncü fıkranın eklenmesiyle «Köy hayvancılığını geliştirme ve araştırma genel müdürlüğü»nün ihdasını istemekteyiz.

Hedefimiz, her köyde her eve, her aile için on litre süt verebilecek kültür ırkından bir hayvanın verilmesini temin etmektir. 1925 yılından 1971 yılına kadar bu mümkün olmamıştır.

Tarım Bakanlığında Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü'nün vazifesini biz burada ayırıyoruz. Sayın arkadaşlarım iyi niyetle düşünerek diyorlar ki; «Böyle bir genel müdürlük varken, bu işlerle meşgul iken buna ne lüzum var» 1234 sayılı Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununa göre Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü'nün vazifesi sadece ve sadece hayvanlarda seyreden salgın hastalıkların mücadelesi ile ilgilidir.

Halbuki, bizim kurulmasını istediğimiz veteriner teşkilâtına; yüksek verimli hayvan elde etmek, bu hayvanları çoğaltmak için köylüler ve aileler arasında hayvanların verimine dayanan müsabakalar tertibetmek, köy hayvan barınaklarını standart hle getirmek, başka tip barınaklara müsaade etmemek. - Meselâ, bir hayvan yetiştiricisi valiliğe müracaat ediyor; «sürüm var, Ağullar Kanununa göre ağıl yapacağım bana yerini gösteriniz.» diyor, fakat yerini gösterecek teşkilât yok. «Var» diyen çıksın ortaya; yok! - hayvanlardan elde edilen mahsulleri değerlendirmek için gerekli üretim ve tüketim kooperatiflerini kurmak gibi görevler verilmesi yerinde olacaktır.

İşte muhterem arkadaşlarım; Protein kaynaklarımızı ancak bu şekilde devam ettirebiliriz, Yoksa köyün deresine, gölüne dinamit atma-

ya devam edersek, balık yuvalarını tahribedersek, av hayvanlarımızı alabilirdiğine öldürürsek, köy hayvanlarına elimizi sürmezsek, köy hayvancılığına sahibolacak bir bekçiyi bulup koymazsak; böyle sıkı tedbirlerle, et fiyatlarını kontrol etmek suretiyle bunun önüne geçileceğini tahmin etmiyorum.

Sizlerden istirhamım; böyle bir genel müdürlüğün kurulmasına müsaade etmek suretiyle köy hayvancılığının hakiki sahibinin bulunmasına yardımcı olmanızdır.

Saygılarımla.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Sayın Başkan.

BAŞKAN — Müsaade buyurunuz efendim, anladım, tesbit ettim. Oylama sırasında size söz veremem.

Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmaktadır. Önergeyi...

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Sayın Başkan. oturduğum yerden kısa bir izahatta bulunmak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Efendim, Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü ve Hayvancılığı Geliştirme Genel Müdürlüğü adı altında Tarım Bakanlığına bağlı iki umum müdürlük şu anda vazifeli bulunmaktadır. Köy İşleri Bakanlığı için de böyle bir teklifte bulunmayı biz teknik bakımdan uygun görmedik.

SÜLEYMAN MUTLU (Afyon Karahisar) — Sayın Başkan, müsaade ediniz bir hususu izah etmek istiyorum.

BAŞKAN — Olmaz efendim! Komisyon, önergeye katılmama gerekçesini izah etti, siz de önergenizi mücmelen izah ettiniz, artık söz hakkınız kalmadı.

MUSA DOĞAN (Kars) — Sayın Komisyon Başkanından bir soru sormama müsaade edermisiniz

BAŞKAN — Hayır efendim, soru hakkı da kalmamıştır. Yeterlik önergesi var.

MEHMET YÜCELER (Kayseri) — Önergenin aleyhinde konuşmak istiyorum sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Yüceler, önerge müzakerede edilmiş ve şu anda da müzakeresi bitmiş bulunmaktadır. Onun için söz veremeyeceğim efendim.

Sayın Süleyman Mutlu ve Sayın Musa Doğan'ın önermelerini, aynı mahiyette oldukları için birlikte oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Kabul edilmiş bulunan değişiklik önermeleri muvacehesinde yeniden düzenlenen 3 ncü maddeyi okutuyorum.

Kuruluş

Madde 3. — Bakanlığın merkezi ve bağlı kuruluşları :

1. Müsteşarlık,
2. Özel Kalem Müdürlüğü,
3. Bakanlık Müşavirliği,
4. Teftiş Kurulu Başkanlığı,
5. Hukuk Müşavirliği,
6. Teknik ve Plânlama - Koordinasyon Kurulu Başkanlığı,
7. Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü,
8. Yol, İçme Suyu ve Elektrik İşleri Genel Müdürlüğü, (Yol, İçme Suyu ve Elektrik İşleri ifadesi, YSE remzi ile gösterilir)
9. Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Genel Müdürlüğü, (Toprak - Su remzi ile gösterilir)
10. Köy Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü,
11. Basın - Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı,
12. İdarî ve Malî İşler Dairesi Başkanlığı,
13. Özlük İşler Dairesi Başkanlığı,

BAŞKAN — Efendim, maddeyi oylamadan evvel, unutulmuş bir önerge vardır, okutup üzerindeki muameleyi tamamlamamız gerekmektedir.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının 3 ncü maddesinin 10 ncü fıkrasının kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Mustafa Rona
Artvin

BAŞKAN — Okunmuş bulunan önergeye sayın komisyon ve sayın Hükümet katılıyorlar mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet okunmuş bulunan takriri katılmadıklarını beyan etmektedirler. Takriri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Sayın Başkan, 3 ncü maddenin altıncı fıkrasındaki «Teknik ve Plânlama...» tâbiri «Tetkik ve Plânlama...» olarak düzeltilmektedir.

BAŞKAN — 3 ncü maddeyi, değişiklik önermeleri muvacehesinde hazırlanmış ve okunmuş bulunan şekliyle ve altıncı fıkranın başındaki «Teknik» kelimesinin «Tetkik» şeklinde düzeltilmesi suretiyle oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. 4 ncü maddeyi...

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Sayın Başkan, bana söz verecektiniz.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim. Yalnız, bir satışa dolayısıyla size söz veriyorum, yeni bir satışa meydana vermemenizi sizden rica edeceğim.

TURGUT ARTAÇ (Kars) — Teşekkür ederim efendim, o çerçeve içerisinde kalacağım.

Değerli Başkan, sayın arkadaşlarım;

3 ncü maddenin müzakeresi sırasında Kars Milletvekili Musa Doğan, «Kars'ta yem sanayiinin kurulmadığı, kurulmuş olanların Batı Anadolu'da kurulduğu» yolunda beyande bulundular. Bizler, Mecliste konuşurken, bu kürsüden millete hitabederken hakikatleri dile getirmek zorundayız.

Bendeniz de şunu iddia ediyorum ki, halen Kars'ta Yem Sanayii Müessesesinin de iştirakiyle bir yem sanayi fabrikası kurulmaktadır, temeli atılmıştır, inşaatı devam etmektedir. Bunu böylece tescil ettikten sonra diğer konuya geçiyorum.

Arkadaşım, «Senin yerinde olsam bu Mecliste durmam, Allah beni senin gibi yapmasın» demıştır. Bu sözlerde hakikaten gerçek payı vardır, bir realite vardır. O realite şudur: Benim için en büyük talihsizlik, Musa Doğan gibi bir arkadaşla aynı seçim mntakasından seçilmiş olmaktır. Benim için en büyük talihsizlik, bu büyük çatının altında kafası ve beyni felç olmuş bir kişiyle beraber çalışabilmek zaruretidir. Onun için, bu çatının altında, ancak ve an-

cak benim kafamda olanlar, benim gibi düşün-
bilenler çalışabilir. Sayın Musa Doğan'ın bu
sözlerini bu suretle cevaplandırmakla biraz da
vicdani ve insani vazife yaptığım kanısındayım.

Saygılar sunarım.

MUSA DOĞAN (Kars) — Sayın Başkan, bu
konuşmalarda sataşma unsuru yok mu?

BAŞKAN — Bir dakika efendim, bir daki-
ka...

MUSA DOĞAN (Kars) — Durumu tetkik
etmeden söz verdiniz. Bendeniz konuşurken Sa-
yın Turgut Artaç yerinden sataştı ve; «Sen bil-
mezsin, senin kafan almaz» dedi. Ben de de-
dim ki, «Çok sapık okumuşlardan benim bu du-
rumum daha iyidir, Allah beni senin gibi etme-
sin»

İkincisi; Kars'ta yem sanayii tesisleri ku-
rulmadı şeklinde bir şey söylemedim. Bu sözü,
iftirayı yapan arkadaşına iade ediyorum.

Kars'taki yem sanayii henüz kuruluş halin-
dedir. Bu seneki programda altı tane yem sa-
nayii tesisi kurulması plânlanmıştır ve bunların
altısı da Garp'tadır.. Arkadaşım, nasıl bir çeliş-
kiye düştüğünü vicdanı varsa tesbit etsin.

BAŞKAN — 4 ncü maddeyi okutuyorum.

Madde 4. — Genel müdürlükler, merkezde,
genel müdür, genel müdür yardımcıları ve
gereğine göre müşavirlikler, murakabe ve fen
kurulları, daire başkanlıkları, fen heyeti ve
şube müdürlüklerinden teşekkül eder.

Diğer merkez kuruluşlarının iç kuruluşu ih-
tiyaca göre düzenlenir.

BAŞKAN — Madde üzerinde Sayın Da-
nışman, buyurunuz efendim.

RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Sayın
Başkan, muhterem arkadaşlarım; 2 nci mad-
de üzerinde yapmış olduğumuz tekliflerimiz
iltifat görmedi. Bu madde de öbür madde ile
ve 3 ncü madde ile ilişkili bulunuyor, bunun
için de önergeler vermiştik. Teknik konular-
da maalesef halen geleneklere bağlılıktan bir
tür türlü uzaklaşamıyoruz.

Müzakerelerde, hepimiz bir etüde dayanma-
dan bâzi tekliflerde bulunduk. Belki benim tek-
liflerimin arasında da vardır. Bu teknik bir me-
seledir. Biz diyoruz ki: Kuruluşlar birtakım
etütlere incelemelere, ve bu kuruluşlara ve-
rilmiş olan hedeflere uygun şekilde teşkilâtlan-
sınlar ve bu teşkilâtlanmayı yapabilmek için

de kanunda yetkili makamlara birtakım sala-
hiyetler verelim. Bakanlıklar bu yetkilerini
kullanarak, kendilerine verilmiş olan hedef-
leri gerçekleştirilmek için en ideal şekli bul-
sunlar ve buna göre kurulsunlar. Bugün dün-
yada kuruluşlar, âmme idareleri tamamen bu
esas üzerine teşkilâtlanmaktadır. Bizim de
birkaç senedenberi yapmış olduğumuz çalış-
malar, kamu idaresinin yapmış olduğu çalış-
malar bu istikamettedir. Maalesef, bu kanun
ve halen Yüce Meclise intikal etmemiş bulunan
Orman Bakanlığı Teşkilât Kanunu da göster-
mektedir ki, eski şekilde olduğu gibi yine bu
kuruluşları teşkil etmekteyiz.

Türk kamu idaresinin bir genel geleneği
vardır ve bu mâzisi itibarıyla de, birçok yer-
leşmiş düşünceler tesirinde geleneğe uygun
kuruluşlar teşkil edilmektedir. Yüzlerce un-
van meydana gelmiştir. Bu unvanların kaldı-
rılması, standardize edilmesi ve bakanlıklar
bünyelerinde aynı görevi yapan ünitelerin isim-
lerinin, tâbirlerinin aynı olması ve aynı işi gö-
ren kişilere Personel Kanunu esasları dâhilinde
aynı ücretin tahsis edilmesi, aynı kadronun ve-
rilmesi esasları göz önünde bulundurulmak su-
retiyle bu teşkilâtların taazzuv etmesi gerekir
iken, bugün bu esasları nazarı dikkate alma-
dan birtakım kanunlar tedvin etmekteyiz.

Mevcut 8 senelik bir mâziye dayanan ve
tatbikattan doğmuş bir teşkilâtın burada
kanunen tescilini yapmaktayız ve âdeta biz,
teşkilâtın bugüne kadarki sevabıyla - günah-
ıyla meydana getirmiş olduğu kuruluşu ka-
nunlaştırmaktayız ve buna iştirak etmekteyiz.

Biz diyoruz ki, mümkün mertebeye bu teşki-
lâtın bugünkü şekline, olduğu gibi Yüce Par-
lâmento iştirak etmesin, bunu yetkili maka-
ma bıraksın, mesuliyeti dâhilinde bakanlık bu
meseleyi düzenlesin. Gerektiğinde Yüce me-
clislerin huzurunda, teşkil etmiş olduğu ve emri
altında bulunan bakanlığın hesabını versin
ve hangi üniteleri neden dolayı teşkil ettiğini
ve hangi görevler için bu kuruluşları mey-
dana getirdiğini icabında Yüce meclislere
izah etsin. Yetki veriyoruz; gayet tabii bu-
nun bir mesuliyeti vardır ve bu mesuliyet büt-
çeler görüşülürken, bu bakanlıklarla ilgili me-
seleler görüşülürken burada münakaşa edile-
cektir. Bakan bu yetkiyi alacaktır ve bu me-

suliyeti deruhde edecektir, Yüce meclislere de hesap verecektir. Bu meseleler enine - boyuna tartışılarak en ideal şekli bulunacaktır. Eğer yanlış bir kuruluş meydana getirilmişse, bu tartışmaların sonucunda veya bakanlığın yapacağı özel incelemeler ve etütler sonucunda varacağı neticeye göre, bu kuruluşlar ıslah edilecektir, ona göre düzenlenecektir.

Şimdi, 4 ncü maddede de birtakım unvanlar tesbit edilmiş: Müşavirlikler, murakabe kurulları, fen kurulları, daire başkanlıkları, fen heyeti, şube müdürlükleri gibi, bugüne kadar kamu idaresinde meydana getirilmiş olan çeşitli kuruluşlar buraya da dercediliyor. Ama 4 ncü maddede bir değişiklik yapmak, bilmiyorum nasıl olacak?. Çünkü, biz 3 ncü maddede kuruluşu aynen kabul ettik. Halbuki, bakanlık kuruluşunda da bu elâstikliğin olması lâzımdır. Bu maddeler birbirine bağlı olarak düşünülmelidir. Madem ki, halihazırdaki teşkilâtı bakanlık aynen muhafaza etmek durumundadır. ve 3 ncü maddeyi Yüce Meclis kabul etmiştir ve bugünkü teşkilâtı, bugünkü şartlara göre uygun bir kuruluş farzetmiştir; bu itibarla, 4 ncü ve 5 nci maddelerde vermiş olduğum önergelerini geri alıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Özgüner, istiyor musunuz efendim?

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine, verdiğim önerge paralelinde kanunun dili üzerinde durmak zorunluğunda kaldığım için hem üzülmekteyim, hem de bir bakıma Yüce Mecliste bunun savunucusu ben mi olmalıydım diye, kendime sual sormaktayım.

Arkadaşlarım, ben hukukçuyum. Şüphesiz, Yüce Mecliste arı Türkçeyi çok güzel savunan, bunu kullanan, bu hususta Dil Kurumuna örnek eserler vermiş bulunan değerli üyeler var.

Arkadaşlarım, bir kanun yapıyoruz. Kanunda bir bakıma arı Türkçeyi bir yanda kullanıyor, öbür yanda canı istiyor kullanmıyor. Ben bunun savunucusu olmamalıydım arkadaşlarım. Zaman zaman maddelerde bunun

savunucusu ben olduğum zaman sıkılıyorum, âdeta üzüliyorum ve Yüce Mecliste, «Neredesiniz arı Türkçeciler?» demek zorunda kalıyorum arkadaşlarım.

Şimdi, gelelim şuradaki maddeye. Evet, biraz evvel «Müşavirlik» sözcüsü «Danışman» la değiştirilmediği için, tekrar onun üzerinde duracak değilim. «Müşavir» in karşılığına bulamadım.. Niye? Araştırılsaydı bulunmaz mıydı? Ben «Danışman» dedim de, «Müşavir» in karşılığı o değildir denildi. Bulunamaz mıydı arkadaşlarım, yani yok mu bu?... Ama, buna bir zaman ayıramadık. Onun için, o «Müşavir» kelimesi üzerinde durmayacağım. Gelelim «Murakabe» ye.

Lütfen, «Murakabe» nin karşılığının «Denetim» olduğunu kabul ederlerse, hiç değilse «Denetmen» ve «Murakıp» aynı paralelde kullanılacak aynı mânayı taşıyacak iki kelimedir. Biraz evvel 3 ncü maddede «Teşkilât» ı «Kuruluş» la değiştirdik. E, bir - ilki adım daha atalım da bunu arı Türkçeye doğru götürelim. Burada «Müşavir» i bir evvelki maddede, Yüce Meclis kabul etmediği için saygı duymaktayım, üzerinde durmuyorum. Ancak, hiç değilse «Murakabe» nin, «Denetim» ile değiştirilmesini öneren bir önerge verdim. Keza, bu maddede «Fen kurulları» «Fen heyeti» deyimi var.

Arkadaşlarım, «Fen kurulu» ne, «Fen heyeti» ne? Yani, bir madde yapıyoruz, öyle acelecilikle geçirmişiz ki, bâzı yerde aynı anlama gelen iki sözcük kullanıyoruz, bâzı yerde aynı anlama gelen iki tane deyim kullanıyoruz : «Fen kurulu», «Fen heyeti». Yani bunun üzerinde artık durmalıyım da hiç değilse şuradan «Fen heyeti» ni çıkaralım, biraz daha arı Türkçeye götürelim arkadaşlarım. Bunu böylece söylemekle şunu da belirtmek isterim :

Arkadaşlarım, bir bütçe müzakeresinde TRT nin dilini savunanlardan idim. Çok sayın bir meslekdaşım oturduğu yerden bana «Senin kullandığın dile razıyız» dedi. Oysa ki, ben arı Türkçeyi kullanabildiğim iddiasında değilim ama, onu kullanmaya özenenlerden birisiyim, fakat yazmaya çalışıyor isek, kanun yazarken bunu gözden uzak tutmuyalım. Saygular sunarım.

BAŞKAN — Başka konuşmacı olmadığı cihetle, önerge vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

4 nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini öneriyorum.

Sözlü olarak da açıklama yapmak istiyorum.

Saygılarımla.

Turhan Özgüner
Tceç Milletvekili

Madde 4. — Genel müdürlükler merkezde genel müdür, genel müdür yardımcıları ve yeteri kadar danışman, denetmen, fen kurulu, daire başkanı ve şube müdürlerinden kuruludur.

BAŞKAN — Bu önergeye Komisyon ve Hükümet katılıyorlar mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET İSMET ANGI (Eskişehir) — Katılmıyoruz efendim.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

KÖY İŞLERİ BAKANI CEVDET AYKAN — Sayın Başkan, Rıfık Bey önergesini geri almıyorsa ve oylamak da mümkünse ben önergesine katılıyorum.

BAŞKAN — Rıfık Bey önergelerini geri aldılar efendim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4 nci madde kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum.

Madde 5. — Bakanlığın taşra teşkilâtı :

Bakanlık bölge, il ve ilçelerde hizmetin gerektirdiği teşkilâtı kurar.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?

SALİH AYGÜN (Amasya) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Aygün.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Efendim, sözlerime başlamadan önce bazı hususları işaret etmek istiyorum.

Köy İşleri Bakanlığı kanun tasarısı o kadar komisyonlardan geçti ki, burada 2-3 tane Ge-

gici Komisyon metni var. Bu noktaya işaret ettikten sonra esas konuma geliyorum ve arkadaşlarımın dikkatlerini çekmek istiyorum.

Köy İşleri Bakanlığı, bir vilâyette bölge teşkilâtı kuracak ve birkaç vilâyeti bugünkü gibi bu bölgeye bağlayacak, bölge teşkilâtı olan vilâyetler imparatorluk, diğer vilâyetler sömürge halinde kullanılmaya devam edecek.

Bu hususa parlömanterlerin dikkatini çekiyorum; arkadaşlarım bu madde üzerinde dursun. Benim görüşüm ama doğru, ama yanlış. Bu madde üzerinde ısrarla dursunlar. Meseleyi şimdi izah etmeye çalışıyorum.

Köy İşleri Bakanlığı hizmeti köye götürecektir; su getirecek yol yapacak ve - aşağıda değişiklik yapmak ister - elektrik işleriyle iştigal edecek. E, niçin vilâyetlerde teşkilât kurmaz? Teşkilâtı...

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Samsun'da var.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Evet, Samsun'da bölge müdürlüğü var İlyas Bey. Samsun'da bölge müdürlüğü var ama, Amasya Vilâyeti Samsun'un müstemlekesi. Bunu, burada maalesef söylemek istemezdim, fakat müdahale ettiğiniz için söylüyorum.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Samsun'da değil, Samsun'da Karayolları Bölge Müdürlüğü var.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Hayır efendim, Topraksu var arkadaşım.

Ben burada hakikatları ifade edeceğim, ama, Yüksek Meclis nasıl takdir ederse öyle cereyan edecek.

Sayın Bakanım, hizmet mutlak surette vilâyetlere tahsis edilmelidir. Ben bunu bir açık misalle anlatırsam, mesele vuzuha kavuşur.

Topraksu'da bir teşkilât mevzuubahs olduğu zaman, benim bir kazamdaki arkadaş evvelâ Amasya'ya gidecek, Amasya Samsun'a havale edecek, Samsun Topraksu İşleri lütfen gelecek etüdünü yapacak, tekrar yazışma olacak, tekrar Amasya'ya, o köye intikal edecek. Buna lüzum yok.

Arkadaşlarımın, buna benzer birçok misallerde kendi vilâyetlerinde, kendi kazalarında karşılaştıklarını açıkça söylersem, herhalde hakikatin ta kendisini ifade etmiş olurum. Bir noktaya daha temas etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, sayın yetkili arkadaşlarımız! Vilâyetlerde kurulacak teşkilâtı tek elde toplayınız. Yol, su, elektrikli bir müdürülük halinde toplayınız. Hepsi ayrı ayrı birer mühendisin idaresinde sevk ve idare edilmesinler ve bu teşkilâtı mutlak surette denetiminde valilerin emrine veriniz. Valilerden iş istersiniz, fakat valilerin YSE. üzerinde hiçbir yetkisi yoktur.

Sayın Bakanımın, bilhassa bu hususa dikkatini çekmek istiyorum. Yol, Su, Elektrik personeline maaş verilemez, hiçbir yetkisi olmayan vali sıkıştırılır. Biz de bütün gücümüzle, YSE'nin parasının gitmediği zamanlarda, valinin sıkıştırılmaması için Köy İşleri Bakanlığının kapısını aşındırırız ve arkadaşlarımız, bu mesele, gecenin bu saatinde uzar gider..

Köprüyü, yolu, suyu, elektrikli mademki, köylünün ayağına götüreceksiniz, o halde, mutlak surette bölge teşkilâtlarını kaldırarak, her vilâyette Köy İşleri Bakanlığına ait bütün bu hizmetleri bir müdürlükte toplayacak şekilde bir teşkilât kurunuz. O zaman, hizmet daha kolay görülecek, daha pratik bir hal şekli bulunacaktır, herkes, mesuliyetini ve vazifesini idrak edecektir. Meselâ Samsun'da, İzmir'de bölge teşkilâtı var, onlar bundan istedikleri gibi istifade ederler, bölge teşkilâtı bulunmayan iller ise istifade edemezler.

Ben, «Bakanlık bölge» tâbirini çıkararak, il ve ilçelerde teşkilâtın kurulmasını savunduğum bir önerge verdim. Verdiğim önergede, inandığım dâvayı savunuyorum. Arkadaşım, eğer bölgenin vararına inaniyorsa, o da bölgeyi savunur.

Çok muhterem milletvekilleri; çok söylemekle, çok izahatla iş bitmez. Türkiye'de, kaç bölgenin olduğunu bilmiyorum, fakat, mutlak surette altmış yedi vilâyetin varlığını biliyorum.

Milletvekilleri arkadaşlarımız eğer bu konuya eğilerek önergeye iltifat ederlerse, kendileri

de parlâmenter olarak huzura kavuşurlar ve Köy İşleri Bakanlığının hizmetlerini, kendi bölgelerine daha rahat, daha kolaylıkla götürme imkânını bulurlar.

Bu teşkilât kanununu çıkarmak için emek sarfeden sayın Bakanım bu hizmeti de bizim anladığımız manâda kabullenir ve yüksek Komisyon da buna iltifat buyurursa, ben şuna inanıyorum ki..

HASAN BASRİ ALBAYRAK (Rize) — Biz, kanunu Meclis çıkarıyor zannediyorduk.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Evet, bir şey mi var?

HASAN BASRİ ALBAYRAK (Rize) — Biz kanunu Meclis çıkarıyor zannediyorduk dedim.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Bunu, sayın Bakanın hizmeti geçtiği için, bunu kabullendiği için söylüyorum. Yoksa sözlerimle başka bir mânâ kastetmedim. Arkadaşlarımız, kanunu tabii Meclis çıkarır. Ben, o bakımdan söyledim, başka anlamda söylemedim.

N. İSFENDİYAR ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Son günlerde işler biraz değişti de.. (Gülüşmeler)

SALİH AYGÜN (Devamla) — Efendim, sözlerimi bitirirken Yüce Meclis'in bu konuya ilgi göstermesini ve bu konuya eğilmesini istirham eder, hepinizi saygı ile selâmlarım.

BAŞKAN — Efendim, bu madde üzerinde söz isteyen sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Sayın Necati Çakıroğlu, sayın Ekrem Kangal, sayın İlyas Kılıç, sayın Musa Doğan, sayın Kenan Aral.

Çalışma zamanımız dolmuştur. 22 Eylül 1971 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 19,05

Millet Meclisi GÜNDEMİ

164 NCÜ BİRLEŞİM

20 . 9 . 1971 Pazartesi

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞ- TIRILAN İŞLER

× 1. — Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı ve Köy İşleri ve Plân komisyonlarından 8 er üyeden kurulu 19 No. lu Geçici Komisyonun birinci ve ikinci raporları (1/310) (S. Sayısı : 311 ve 311 e 1 nei ek) (Birinci dağıtma tarihi: 29 . 4 . 1971, (İkinci dağıtma tarihi : 21 . 7 . 1971)

× 2. — Tekirdağ Milletvekili Yılmaz Alpaslan ve 6 arkadaşının, Siyasî Partiler Kanununun 74 ncü maddesinin yeniden düzenlenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, Anayasa ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu 49 No. lu Geçici Komisyon raporu (2/540) (S. Sayısı : 421) (Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1971)

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Uşak Milletvekili M. Fahri Uğrasızoğlu'nun, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 195 ve 196 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair tüzük teklifi ve gündeme alınmasına dair önergesi. (2/199, 4/155) (S. Sayısı : 308) (Dağıtma tarihi : 19 . 4 . 1971)

2. — Eski Siirt Milletvekili Süreyya Öner, eski Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, eski Diyarbakır Milletvekili Hilmi Gündoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilek-

çe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 3 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/3; Cumhuriyet Senatosu 4/66) (Millet Meclisi S. Sayısı : 171 ve 171 e 1 nei ek, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 442) (Dağıtma tarihi : 10.5.1971)

3. — Eski Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/2; Cumhuriyet Senatosu 4/68) (Millet Meclisi S. Sayısı : 172 ve 172 ye 1 nei ek; C. Senatosu S. Sayısı : 523) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

4. — Eski Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/4; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 173 ve 173 e 1 nei ek; C. Senatosu S. Sayısı : 522) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

5. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Vehbi Ersü ve 3 arkadaşının, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun, 22 . 5 . 1961 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 2538 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi : 5/6; Cumhuriyet Senatosu : 4/74) (Millet Meclisi S. Sayısı : 174 ve 174 e 1 nei ek; C. Senatosu S. Sayısı : 784, 784 e 1 nei ve 2 nei ek) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

6. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelinde-

(×) Bu işaret açık oya sunulacak maddeleri gösterir.

ki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi : 5/5; Cumhuriyet Senatosu : 4/76) (Millet Meclisi S. Sayısı : 175 ve 175 e 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 898) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

7. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı, Ankara Milletvekili Suna Tural ile Sinop Milletvekili Hilmi İlgüzar ve Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in Genel af kanunu teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/383, 2/439, 2/482) (S. Sayısı : 353) (Dağıtma tarihi : 15.6.1971)

8. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Türk Kanunu Medenisi'nin 485 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/9) (S. Sayısı : 360) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

9. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 nü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/284) (S. Sayısı : 359) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

10. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, eşinden beş sene ayrı kalan karı kocanın ayrılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/423) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 16.6.1971)

11. — Nevşehir Milletvekili Esat Kırathoğlu ve 15 arkadaşının, Mehmet Tefikoğlu Hatice'den doğma 1339 doğumlu Nevşehir Yenimahalle 10 hanede kayıtlı Mustafa Parmaksız'ın affı hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/196) (S. Sayısı : 161 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

12. — Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın Türk Ceza Kanununun, değişik 449 ncu maddesinin 2 nci bendinin tadili hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/449) (S. Sayısı : 366) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

13. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve 19 arkadaşının, Devlet memurlarının disiplin cezalarının affına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu. (2/135) (S. Sayısı : 367) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

14. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Türk Ceza Kanununun 455 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

ve Adalet Komisyonu raporu (2/112) (S. Sayısı : 368) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

15. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Türkiye'de sabotaj yapanların ölüm cezası ile cezalandırılmaları hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/427) (S. Sayısı : 369) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

16. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Arslan Bora'nın, Türk Ceza Kanununun 480 nci maddesine son fıkra olarak bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/155) (S. Sayısı : 370) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

17. — C. Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, ellerinde sağlık muayene fişi bulunmayan İstiklâl madalyalı muharip gazilerle diğer bütün muharip gazilere Millî Savunma Bakanlığına sağlık muayene fişi verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/301) (S. Sayısı : 372) (Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1971)

18. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın Türk Ceza Kanununun 141/1 ve 142/1 nci maddelerinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/388) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : 6.7.1971)

19. — Adıyaman Milletvekili M. Zeki Adıyaman'ın, Türk Ceza Kanununun 426 nci maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/456) (S. Sayısı : 378) (Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1971)

20. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, 1076 sayılı İhtiyat zâbiti ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 8 nci maddesinin (E) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/281) (S. Sayısı : 381) (Dağıtma tarihi: 12 . 7 . 1971)

21. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Mehmet Güler ve 32 arkadaşının, Ticaret ve Sanayi Odaları, «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları», «Ticaret Borsaları» ve Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Sanayi, Sanayi ve Ticaret komisyonları raporları (Millet Mec-

lisi 2/59; Cumhuriyet Senatosu 2/282) (Millet Meclisi S. Sayısı : 334 e 1 nei ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1374 e 1 nei ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 7 . 1971)

22. — Ordu Milletvekili Ata Bodur ve 13 arkadaşının, 5590 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret Komisyonu raporu (2/324) (S. Sayısı : 384) (Dağıtma tarihi : 23 . 7 . 1971)

× 23. — İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı Fon İşleri Saymanlığının 1967 takvim yılı genel bilânçosu hakkındaki raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/478) (S. Sayısı : 393) (Dağıtma tarihi : 2 . 8 . 1971)

× 24. — Hacettepe Üniversitesinin 1968 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Hacettepe Üniversitesi 1968 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/499, 1/213) (S. Sayısı : 394) (Dağıtma tarihi : 2 . 8 . 1971)

× 25. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/266, 1/133) (S. Sayısı : 395) (Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1971)

× 26. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1968 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1968 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/460, 1/239) (S. Sayısı : 396) (Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1971)

× 27. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1965 takvim yılı konsolide bilânçosuna ait raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/508) (S. Sayısı : 399) (Dağıtma tarihi : 2 . 8 . 1971)

× 28. — Devlet Orman İşletmeleriyle Keresite fabrikalarının 1965 yılı bilânçosunun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sa-

yıştay Komisyonu raporu (3/390) (S. Sayısı : 400) (Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1971)

× 29. — Orman Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Orman Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/277, 1/67) (S. Sayısı : 401) (Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1971)

× 30. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/278, 1/131) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1971)

× 31. — Karayolları Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/276, 1/64) (S. Sayısı : 403) (Dağıtma tarihi : 4 . 8 . 1971)

× 32. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1967 yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Tekel Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/502, 1/74) (S. Sayısı : 397) (Dağıtma tarihi : 4 . 8 . 1971)

× 33. — Petrol Dairesi Başkanlığının 1968 bütçe yılı Kesinhesabına ait Genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Petrol Dairesi Başkanlığı 1968 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/267, 1/243) (S. Sayısı : 398) (Dağıtma tarihi : 4 . 8 . 1971)

× 34. — İstanbul Üniversitesinin 1968 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1968 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/500, 1/279) (S. Sayısı : 404) (Dağıtma tarihi : 4 . 8 . 1971)

× 35. — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Beden Terbiyesi

Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/265, 1/50) (S. Sayısı : 405) (Dağıtma tarihi : 4 . 8 . 1971)

36. — İçel Milletvekili Çetin Yılmaz'ın, 27 . 5 . 1935 gün ve 2739 sayılı Ulusal bayramlar ve genel tatiller hakkındaki Kanuna 1 maddede eklenmesine ilişkin kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/491) (S. Sayısı : 413) (Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1971)

37. — Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in, 2 Mayıs 1927 tarihli T. B. M. M. Dahili Nizamnamesinin bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nizamname teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu. (2/550) (S. Sayısı : 416) (Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1971)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — 1076 sayılı Yedek Subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncu maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilavesine dair 97 sayılı Kanuna geçici bir madde ile 1076 sayılı Kanunun 97 sayılı Kanunla değişik 3 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarıları ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/27, 1/248) (S. Sayısı : 246) (Dağıtma tarihi : 28.1.1971)

2. — Kırklareli Milletvekili Mehmet Atagün'ün, 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin kuruluş ve yargılama usulleri hakkındaki Kanunun 38 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/489) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 8 . 3 . 1971)

3. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, çırak, kalfa ve ustalık kanun teklifi ve Sanayi, Ticaret, Adalet, Millî Eğitim, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu 5 Nc. lu Geçici Komisyon raporu (2/14) (S. Sayısı : 126 ve 126 ya 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 10 . 3 . 1971)

4. — Maraş Milletvekili M. Zekeriya Kürşad'ın ve Maraş Milletvekili İbrahim Öztürk'ün, Maraş ilinin adının Kahraman Maraş olarak

değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve İçişleri Komisyonu raporu (2/162, 2/163) (S. Sayısı : 192 ve 192 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 15 . 3 . 1971)

× 5. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, İçişleri, Ticaret, Sanayi ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 6 numaralı Geçici Komisyon raporu (2/15) (S. Sayısı : 136 ya 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 18 . 3 . 1971)

6. — İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, yasama ve yürütme organlarında görev alanların mal bildiriminde bulunmaları hakkında kanun teklifi ve İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın önergesi (2/297) (S. Sayısı : 306) (Dağıtma tarihi : 24.3.1971)

× 7. — Mardin Milletvekili Şevki Altındağ ve 14 arkadaşının, Çiftçi mallarının korunması hakkında kanun teklifi ve Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu'nun önergesi (2/171) (S. Sayısı : 307) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1971)

× 8. — Noterlik kanunu tasarısı ve Çalışma Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu 9 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/92) (S. Sayısı : 130 ve 130 a 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1971)

9. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin tadil ve ekleri ile Adalet Bakanlığı bölümüne kadro eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/185) (S. Sayısı : 212 ve 212 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 3 . 5 . 1971)

10. — 6785 sayılı İmar Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Millî kıyılar kanunu teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan 7 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/161,

2/294) (S. Sayısı : 137 ve 137 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 5 . 5 . 1971)

11. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker ile Ankara Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın, Şehit Komando eri Mevlüt Meriç'in annesine, eşine ve çocuğuna vatani hizmet ter-tibinden aylık bağlanması dair kanun teklifi ile Ankara Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın önergesi (2/503) (S. Sayısı : 316) (Dağıtma ta-rihi : 11 . 5 . 1971)

× 12. — Gümrük kanunu tasarısı ve Cumhu-riyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley ve 10 arkadaşının, hastaların memleket içinde bulamadıkları ilâçları dış memleketlerden ge-tirtmeleri ve dış memleketlerden getirtecekleri ilâçlar için yapılacak işlemler hakkında ve Cum-huriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Ak-soley'in, 474 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelininin 87.11 tarife No. lu bölümü-nün değiştirilmesi hakkında kanun teklifleri ve Ticaret, Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet, Maliye, Gümrük ve Tekel, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonlarından seçi-len 3 er üyeden kurulu 16 numaralı Geçici Ko-misyon raporu (1/155, 2/43, 2/210) (S. Sayısı : 162 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 4 . 6 . 1971)

13. — 14 . 7 . 1965 tarihli ve 657 sayılı Dev-let Memurları Kanununa 14 . 8 . 1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 5 nci maddenin değiştirilmesi hakkında kanun tasa-rısı ve Plân Komisyonu raporu (1/485) (S. Sa-yısı : 343) (Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1971)

14. — Edirne'nin Lalapaşa ilçesi Çömlekçı-nar köyü hane 1, cilt 5, sayfa 1 de nüfusa ka-yıtlı Osmanoğlu, Nazmiye'den doğma 22.1.1937 doğumlu Mehmet Yama ile aynı nüfusa kayıtlı Emin kızı, Fatma'dan doğma 1928 doğumlu Zehra Yama'nın ölüm cezalarına çarptırılmala-rı hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/43) (S. Sayısı : 346) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

15. — Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinin Uyükören köyü hane 9, cilt 5 ve sayfa 391 nu-marasında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu, Necibe'-den doğma 15 . 3 . 1943 doğumlu Hüseyin Ören'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu ra-poru (3/48) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

16. — Boğazlıyan ilçesine bağlı Yeni Fakılı Bucağı Yiğitler köyünün 15 hanesinde nüfusa kayıtlı Döndü Şahin'den doğma Mehmet Ali oğlu 2 . 1 . 1950 doğumlu Sırcalı köyünde otu-rur Hüseyin Şahin'in ölüm cezasına çarptırıl-ması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Ada-let Komisyonu raporu (3/290) (S. Sayısı : 348) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

17. — Artvin ilinin Şavşat ilçesinin merkeze bağlı Kireçli köyünün 52 nci hane, 8 nci cilt ve 146 sayfasında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu, Güneş'ten doğma 4 . 2 . 1944 doğumlu Alim Gümüş'ün ölüm cezasına çarptırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu ra-poru (3/53) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

18. — Kastamonu iline bağlı Devrekâni ilçe-sinin Contay köyü, hane 4, cilt 23, sayfa 11 de nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu Fikriye'den doğma 4 . 3 . 1944 doğumlu Süleyman Çelik'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/489) (S. Sayısı : 350) (Dağıtma tarihi : 15.6.1971)

19. — Zile ilçesinin İğdir nahiyesi Büyük Aköz köyü hane 20, cilt 35, sayfa 73 te nüfusa kayıtlı Alioğlu, Hanım'dan doğma 1935 doğum-lu Abidin Demirbağ'ın ölüm cezasına çarptırıl-ması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/417) (S. Sayısı : 351) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

20. — İstanbul ilinin Sarıyer ilçesi, Büyük-dere Dedekorkut sokak, hane 313, cilt 37 ve sayfa 11 de nüfusa kayıtlı Saffetoğlu Havva'-dan doğma 8.6.1943 doğumlu Selâmi Kodal'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başba-kanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/49) (S. Sayısı : 352) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

× 21. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Adalet, İçişleri, Dışişleri ve Plân komisyonların-dan seçilen 3 er üyeden kurulu 30 No.lu Geçici Komisyon raporu (1/86) (S. Sayısı : 358) (Da-ğıtma tarihi : 16.6.1971)

22. — Nevşehir Milletvekili Esat Kırathoğlu ve 9 arkadaşının, Türkiye Jeologlar Odası ka-nunu teklifi ve Adalet, Enerji ve Tabii Kay-naklar ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı : 362) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

× 23. — Nüfus kanunu tasarısı ve Dışişleri Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından se-

çilen 3 er üyeden kurulu 30 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/93) (S. Sayısı : 363) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

24. — 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununa iki madde eklenmesine dair kanun hakkında Cumhurbaşkanlığı tezkeresi ile İçişleri Komisyonu raporu (1/150) (S. Sayısı : 375) (Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1971)

25. — 8 . 6 . 1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 21 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/451) (S. Sayısı : 410) (Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1971)

26. — Amasya Milletvekili Yavuz Acar ve 23 arkadaşının ve İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve 9 arkadaşının, 2 . 1 . 1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu teşkiline dair Kanunun 5 nci maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Çalışma ve İçişleri komisyonları raporları (2/507, 2/308) (S. Sayısı : 412) (Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1971)

27. — Erzurum Milletvekili Cevat Önder ve 9 arkadaşının, 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele kadrolar eklenmesi ve Atatürk Üniversitesinde kurulacak Teknoloji ve Ev Ekonomisi Araştırma ve Yayın Enstitüsü ile Kürk Hayvanları Yetiştirme ve Yayın Çiftliği İşletmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (2/54) (S. Sayısı : 109 a 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 19.8.1971)

× 28. — Bâzi tekel maddelerinin fiyatlarına yapılan zamlardan elde edilen hasılatın T. C. Merkez Bankasında açılacak bir deprem fonu hesabında toplanmasına dair kanun teklifi ve İçişleri, Bayındırlık, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulan 50 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/500) (S. Sayısı : 418) (Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1971)

29. — Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrası «K» bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Turizm ve Tanıtma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/365) (S. Sayısı : 417) (Dağıtma tarihi : 23 . 8 . 1971)

× 30. — Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı ve Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Sami Turan'ın, Orman Suçları Af Kanunu teklifi, Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 2 arkadaşının, bâzi orman suçlarının affına ve bunlardan mütevellit idare şahsi haklarının düşürülmesine ilişkin kanun teklifi ile Siirt Milletvekili Zeki Çeliker'in, beş yıllık erteleme süresi sonunda bâzi orman suçlarının affına ve bunlardan mütevellit idare şahsi haklarının düşürülmesine ilişkin kanun teklifi ve Orman ve Adalet komisyonları raporları (2/348, 2/518, 2/529) (S. Sayısı : 420) (Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1971)